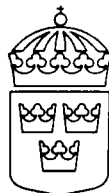

Regeringens proposition

1994/95:129

Kommunallagsanpassning av kyrkolagen m.m.

Prop.
1994/95:129

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 december 1994

Ingvar Carlsson

Marita Ulvskog
(Civildepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i kyrkolagen (1992:300) som innebär att reglerna om kyrkliga kommuner anpassas till reglerna i kommunallagen (1991:900). Anpassningen görs med utgångspunkt i att Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund och med hänsynstagande till den på lokalplanet rådande kyrkokommunala strukturen.

Ändringarna innebär i huvudsak följande.

- Den kyrkokommunala kompetensen tydliggörs genom att lokaliserings- och likställighetsprinciperna samt retroaktivitetsförbudet skrivs in i lagen.
- Möjligheterna att delegera ärenden, både från fullmäktige till nämnder och inom nämnderna, utökas.
- Reglerna om kyrkofullmäktiges arbetsformer förenklas och förtydligas.
- Reglerna om jäv i kyrkorådet och andra nämnder utformas efter förebild av förvaltningslagens jävsregler.
- Det införs nya regler om ekonomihantering och revision i syfte att förbättra budgethantering, redovisning och resultatuppföljning.
- Reglerna om kommunalbesvär utformas på ett sätt som tydligare framhäver kommunalbesvärens särdrag.
- Instansordningen för kommunalbesvärs mål enligt kyrkolagen ändras på motsvarande sätt som skett i kommunallagen.

Vidare behandlas frågan om tystnadsplikt för diakoner. Någon utvidgning av tystnadsplikten föreslås inte.

Slutligen behandlas några kyrkokommunala frågor som 1993 och 1994 års kyrkomöten har aktualiserat.

Därutöver görs också en justering i kommunallagen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 1995.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
	2.1 Förslag till lag om ändring i kyrkolagen (1992:300)	5
	2.2 Förslag till lag om ändring i kommunallagen (1991:900)	46
3	Ärendet och dess beredning	47
4	Anpassning av lagstiftningen om kyrkliga kommuner till den nya kommunallagen	48
5	Den kyrkokommunala kompetensen	50
6	Återkallande av förtroendeuppdrag	52
7	Ekonomiska förmåner till förtroendevalda	54
8	Utökad delegering	55
9	Kyrkofullmäktiges arbetsformer	56
10	Kyrkokommunalt partistöd	57
11	Skärpta jävsregler	58
12	Ekonomisk förvaltning och revision	60
13	Bestämmelser om överklagande	63
	13.1 Instansordningen	63
	13.2 Laglighetsprövning	64
14	Närvaro- och yttranderätt i vissa utskott och nämnder	66
15	Val av utskott i kyrkoråd m.m.	67
16	Tystnadsplikt för diakoner	68
17	Författningskommentar	70
	17.1 Förslaget till lag om ändring i kyrkolagen (1992:300)	70
	17.2 Förslaget till lag om ändring i kommunallagen (1991:900)	85

Bilaga	Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över Kyrkoberedningens delbetänkande Vissa kyrkofrågor (SOU 1993:46)	Prop. 1994/95:129 86
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 december 1994	87

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1994/95:129

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i kyrkolagen (1992:300),
2. lag om ändring i kommunallagen (1991:900).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i kyrkolagen (1992:300)

Härigenom föreskrivs i fråga om kyrkolagen (1992:300)

dels att 11, 13, 17, 19, 20 och 22 kap. skall upphöra att gälla,

dels att 5 kap. 24 §, 8 kap. 1 §, 9 kap. 14, 19, och 21 §§, 14 kap. 5 och 8 §§, 15 kap. 9 §, 16 kap. 4 §, 18 kap. 4 §, 23 kap. 8 §, 24 kap. 6 §, 25 kap. 8 §, 26 kap. 5 §, 33 kap. 8, 24, och 30 §§, 34 kap. 14 §, 37 kap. 21 §, 42 kap. 8 §, 43 kap. 10 §, 44 kap. 11, 12 och 19 §§, 45 kap. 29 §, 46 kap. 10 § och 47 kap. 1 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 4 kap. 10 och 11 §§, och 12 kap. 9 a §, sex nya kapitel, 11, 13, 17, 19, 20 och 22 kap., samt närmast före 4 kap. 10 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Övriga bestämmelser

10 §

Föreskrifter om den kyrkokommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

11 §

Föreskrifter om rätt för kyrkliga kommuner att uppdra beslutanderätten i vissa anställningsfrågor till en sammanslutning av kyrkliga kommuner finns i kommunala delegationslagen (1954:130).

5 kap.

24 §

Beslut, som under tiden från beslutet om indelningsändring eller, om indelningsdelegerade skall utses enligt 22 §, från valet av delegerade och till dess att ändringen träder i kraft fattas av kyrkofullmäktige, kyrkostäm-

Beslut, som under tiden från beslutet om indelningsändring eller, om indelningsdelegerade skall utses enligt 22 §, från valet av delegerade och till dess att ändringen träder i kraft fattas av kyrkofullmäktige, kyrkostäm-

man, kyrkorådet eller en annan nämnd, får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. 1-3 §§. Också en annan församling som berörs av indelningsändringen och den som är folkbokförd i en sådan församling får klaga över beslutet. I fråga om överklagandet tillämpas i övrigt 22 kap. 4-6 §§.

Ett beslut varigenom *kammar-rätten* har bifallit överklagandet eller förbjudit att det överklagade beslutet verkställs, får överklagas också av en annan församling som berörs av indelningsändringen och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

man, kyrkorådet eller en annan nämnd, får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. 1-10 §§. Också en annan församling som berörs av indelningsändringen och den som är folkbokförd i en sådan församling får klaga över beslutet. I fråga om överklagandet tillämpas i övrigt 22 kap. 11-15 §§.

Ett beslut varigenom *läns-rätten* har bifallit överklagandet eller förbjudit att det överklagade beslutet verkställs, får överklagas också av en annan församling som berörs av indelningsändringen och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

8 kap.

1 §

Föreskrifter om pastoratssamfälligheter och om vilka församlingsangelägenheter som en sådan samfällighet skall sköta samt om flerpastoratssamfälligheter finns i 11 kap. 3 § *andra stycket och 4 §*.

Föreskrifter om pastoratssamfälligheter och om vilka församlingsangelägenheter som en sådan samfällighet skall sköta samt om flerpastoratssamfälligheter finns i 11 kap. 7 § *andra stycket och 8 §*.

9 kap.

14 §

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkofullmäktige m.m. i församling tillämpas på indelningsdelegerade:

12 kap. 8 och 9 §§ om uppdragets upphörande,

12 kap. 10 § om ledighet från anställning,

12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,

12 kap. 12 § om omröstning,

12 kap. 13 § om reservation,

13 kap. 10 § *första och andra styckena*, 11 § *första stycket och 12 § om hur sammanträdena kungörs*,

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkofullmäktige m.m. i församling tillämpas på indelningsdelegerade:

12 kap. 8-9 a §§ om uppdragets upphörande,

12 kap. 10 § om ledighet från anställning,

12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,

12 kap. 12 § om omröstning,

12 kap. 13 § om reservation,

13 kap. 9, 11 och 12 §§ om hur sammanträdena kungörs,

13 kap. 13–15 §§ om ersättarnas tjänstgöring,
 13 kap. 16 § om beslutförhet,
 13 kap. 17 § om jäv,
 13 kap. 24 § om avbrutna sammanträden,
 13 kap. 25 § om bordläggning,
 13 kap. 26 och 27 §§ om offentlighet och ordning vid sammanträdena,
 13 kap. 28–30 §§ om hur ärendena avgörs m.m.,
 13 kap. 31–33 §§ om *interpellation* och frågor,
 13 kap. 34–38 §§ om protokollet,
 19 kap. 7 § om fastställande av budget.

13 kap. 13–15 §§ om ersättarnas tjänstgöring,
 13 kap. 16 § om beslutförhet,
 13 kap. 17 § om jäv,
 13 kap. 26 § om bordläggning,
 13 kap. 27 och 28 §§ om offentlighet och ordning vid sammanträdena,
 13 kap. 29–33 §§ om hur ärendena avgörs m.m.,
 13 kap. 34–40 §§ om *interpellationer* och frågor,
 13 kap. 41–46 §§ om protokollet,
 19 kap. 7 § om fastställande av budget.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkofullmäktige och kyrkorådet skall avse indelningsdelegerade respektive arbetsutskottet eller en kommitté som avses i 13 §.

2. Föreskrifterna i 13 kap. 13–15 §§ om ersättarnas tjänstgöring gäller också när en delegerad som inte har utsetts vid proportionellt val har avgått och fyllnadsväl ännu inte har ägt rum.

3. En interpellation får framställas, förutom till ordföranden i arbetsutskottet eller en kommitté som avses i 13 §, också till ordföranden i kyrkorådet, någon annan nämnd eller beredning i en församling eller en kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen.

4. Tillkännagivanden och kungörelser skall anslås på anslagstavlan i varje församling och kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen. Kungörelser skall införas i de tidningar i vilka de församlingar som berörs av indelningsändringen inför sina tillkännagivanden.

5. Så snart delegerades protokoll har justerats, skall avskrift av protokollet överlämnas till arbetsutskottet och till församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas kyrkoråd samt utdrag av protokollet tillställas de kommittéer eller nämnder åt vilka har uppdragits att verkställa delegerades beslut.

19 §

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på arbetsutskottet eller på en kommitté:
 12 kap. 5 och 6 §§ om valbarhet,
 12 kap. 8 och 9 §§ om uppdragets upphörande,

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på arbetsutskottet eller på en kommitté:
 12 kap. 5 och 6 §§ om valbarhet,
 12 kap. 8–9 a §§ om uppdragets upphörande,

12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 13 § om ledamots avgång,
 17 kap. 16 § om tid och plats för sammanträden,
 17 kap. 19 § om ersättnarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 21 § om jäv,
 17 kap. 22 § om ärendenas avgörande och protokollet,
 17 kap. 23 § andra stycket om delgivning.

12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 13 § om ledamots avgång,
 17 kap. 16 § om tid och plats för sammanträden,
 17 kap. 19 § om ersättnarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 21-23 §§ om jäv,
 17 kap. 24 § om ärendenas avgörande och protokollet,
 17 kap. 25 § andra stycket om delgivning.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifter om kyrkofullmäktige och kyrkorådet skall avse indelningsdelegerade respektive arbetsutskottet eller en kommitté.
2. Utöver ledamot och ersättare i indelningsdelegerade är bara den valbar som är folkbokförd inom området för församlingen eller den kyrkliga samfälligheten enligt den nya indelningen.
3. Tillkännagivanden skall ske på anslagstavlan i varje församling och kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen.

21 §

I fråga om överklagande av beslut av kyrkliga indelningsdelegerade, arbetsutskottet eller en kommitté tillämpas 22 kap. 1-4 §§. Beslut får överklagas också av varje församling eller kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

I fråga om överklagande av beslut av kammarrätten tillämpas 22 kap. 5 §. Ett beslut, varigenom kammarrätten har bifallit överklagandet eller förbjudit att det överklagade beslutet verkställs, får också överklagas av en församling eller kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen

I fråga om överklagande av beslut av kyrkliga indelningsdelegerade, arbetsutskottet eller en kommitté tillämpas 22 kap. 1-12 §§. Beslut får överklagas också av varje församling eller kyrklig samfällighet som berörs av indelningsändringen och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

I fråga om överklagande av beslut av *länsrätten eller kammarrätten* tillämpas 22 kap. 14 §. Ett beslut, varigenom *länsrätten eller kammarrätten* har bifallit överklagandet eller förbjudit att det överklagade beslutet verkställs, får också överklagas av en församling eller kyrklig samfällighet som

och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

Föreskrifterna i 22 kap. 6 § om rättelse av verkställighet tillämpas i fråga om beslut av indelningsdelegerade, arbetsutskottet eller av en kommitté.

berörs av indelningsändringen och av den som är folkbokförd i en sådan församling.

Föreskrifterna i 22 kap. 15 § om rättelse av verkställighet tillämpas i fråga om beslut av indelningsdelegerade, arbetsutskottet eller av en kommitté.

Prop. 1994/95:129

Föreslagen lydelse

11 kap. Allmänt om församlingar samt kyrkliga samfälligheter på lokal nivå

Församlingens befogenheter

1 § En församling får själv eller i samverkan med andra församlingar ha hand om de församlingsangelägenheter som har anknytning till församlingens eller de berörda församlingarnas områden eller till deras medlemmar.

2 § En församling skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

3 § En församling får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det.

4 § Med församlingsangelägenheter avses i 1 § frågor om

1. främjande av kyrkans gudstjänstliv och undervisning samt diakoni och evangelisation,

2. anskaffande och underhåll av lös egendom som, utan att vara byggnadstillbehör, är avsedd för kyrkobyggnad, församlingshus och andra församlingslokaler eller annars för kyrkliga ändamål,

3. anskaffande och underhåll av kyrkobyggnad, församlingshus och andra församlingslokaler,

4. anskaffande av lös egendom som inte är byggnadstillbehör, för kyrkligt ändamål till de byggnader och lokaler som anges i 5,

5. anskaffande och underhåll av andra byggnader och lokaler samt någon annan mark för kyrkligt ändamål än som anges i 3,

6. anläggande och underhåll av begravningsplatser, om inte regeringen för särskilt fall beslutar att uppgiften skall skötas av en borgerlig kommun, samt underhåll av kyrkotomt,

7. avlöningsförmåner för arbetstagare hos församlingen.

5 § Om vissa församlingsangelägenheter finns det särskilda föreskrifter.

6 § När en församling utgör ett pastorat (*enförsamlingspastorat*), sköter församlingen själv alla de församlingsangelägenheter som anges i 4 §.

Församlingen skall också sköta de angelägenheter som annars enligt denna lag eller annan författning sköts av pastoratet.

Församlingar i flerförsamlingspastorat, pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter

7 § När flera församlingar utgör ett pastorat (*flerförsamlingspastorat*) sköter varje församling själv de församlingsangelägenheter som anges i 4 § 1 och 2.

De församlingsangelägenheter som anges i 4 § 3–7 skall skötas av en kyrklig samfällighet som består av samtliga församlingar i pastoratet (*pastoratssamfällighet*). Stiftsstyrelsen får dock besluta att angelägenheterna skall skötas av en sådan kyrklig samfällighet som anges i 8 §.

Pastoratssamfälligheten skall också sköta de angelägenheter som annars enligt lag eller annan författning sköts av pastoratet.

8 § En pastoratssamfällighet får också sköta de ekonomiska församlingsangelägenheter som anges i 4 § 1 och 2 (*total pastoratssamfällighet*).

Församlingarna inom flera pastorat får bilda kyrklig samfällighet för att sköta en eller flera av de ekonomiska församlingsangelägenheter som anges i 4 § 1–7 (*flerpastoratssamfällighet*) eller alla sådana angelägenheter (*total flerpastoratssamfällighet*).

Sådana flerpastoratssamfälligheter får även bildas för angelägenheter som annars enligt lag eller annan författning sköts av pastoraten.

9 § Överlämnas en eller flera av de ekonomiska församlingsangelägenheter som anges i 4 § 1–7 till en flerpastoratssamfällighet, får ändå en total pastoratssamfällighet bildas eller bestå för att sköta de återstående ekonomiska församlingsangelägenheterna.

Kyrkliga samfälligheter som avses i 8 § andra stycket får inte ha hand om sådana angelägenheter som skall skötas av stiftssamfälligheten.

10 § Föreskrifter om hur olika pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter bildas finns i 8 kap.

11 § En kyrklig samfällighet får inte besluta om ändringar i kyrkorummet utan att församlingen först har godkänt dessa.

En församling får hos samfälligheten väcka ärenden om underhåll eller andra åtgärder som avser kyrkobyggnad, församlingshus och andra församlingslokaler.

12 § Föreskrifterna i 1–3 §§ gäller också pastoratssamfälligheter och flerpastoratssamfälligheter.

Beslutanderätten i församlingar och kyrkliga samfälligheter

13 § I en församling utövas beslutanderätten av kyrkofullmäktige eller på kyrkostämman, om inte något annat följer av 17 §.

14 § I församlingar med över 500 röstberättigade kyrkomedlemmar skall beslutanderätten utövas av kyrkofullmäktige.

15 § Om antalet röstberättigade kyrkomedlemmar i en församling med kyrkofullmäktige har gått ned till 500 eller därunder, skall beslutanderätten fortfarande utövas av fullmäktige.

Fullmäktige får dock besluta att församlingens beslutanderätt skall utövas av kyrkostämman.

16 § Kyrkostämman får uppdra beslutanderätten åt kyrkofullmäktige.

Förslag om att upphäva ett sådant beslut får inte väckas i fullmäktige förrän tre år har förflutit sedan ledamöterna i fullmäktige började sin tjänstgöring.

17 § Ingår en församling med över 500 röstberättigade kyrkomedlemmar i en total pastoratssamfällighet eller en total flerpastoratssamfällighet, får stiftsstyrelsen besluta att församlingens beslutanderätt skall utövas av ett direktvalt kyrkoråd, om församlingen begär det.

18 § Beslut om att avskaffa eller införa kyrkofullmäktige enligt 15 eller 16 § eller att beslutanderätten skall utövas av ett direktvalt kyrkoråd enligt 17 § skall tillämpas från och med året efter det år då val av kyrkofullmäktige nästa gång förrättas i hela landet.

Beslutet skall fattas före utgången av mars månad valåret.

19 § Stiftsstyrelsen skall genast underrättas om beslut enligt 15 § andra stycket och 16 §.

Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslut enligt 18 §.

20 § I en pastorats- eller flerpastoratssamfällighet utövas beslutanderätten av församlingsdelegerade. Om samfälligheten är total, utövas dock beslutanderätten av kyrkofullmäktige.

Förvaltningen och verkställigheten i församlingar och kyrkliga samfälligheter

21 § I en församling skall kyrkorådet och övriga nämnder svara för förvaltningen.

Nämnderna bereder också ärenden som skall avgöras av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman. För en sådan uppgift kan fullmäktige eller stämman tillsätta en särskild beredning bestående av en eller flera personer.

22 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman får uppdra åt kyrkorådet eller någon annan nämnd att i fullmäktiges eller stämmans ställe fatta beslut i ett visst ärende eller i vissa grupper av ärenden, om inte något annat följer av lag eller någon annan författning.

Ett sådant uppdrag får inte avse ärenden som är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.

I samband med att budgeten fastställs eller anslag annars beviljas får kyrkofullmäktige eller kyrkostämman uppdra åt kyrkorådet eller någon annan nämnd att genomföra en viss verksamhet inom ramen för de riktlinjer eller andra generella beslut om verksamheten som fullmäktige eller stämman har fastställt, om inte något annat följer av lag.

23 § I en pastorats- eller flerpastoratssamfällighet skall kyrkorådet och övriga nämnder svara för förvaltningen och verkställigheten.

Nämnderna bereder också ärenden som skall avgöras av kyrkofullmäktige eller församlingsdelegerade. Föreskrifterna i 21 § andra stycket om en särskild beredning och i 22 § första stycket om uppdrag att i fullmäktiges eller kyrkostämmans ställe fatta beslut i vissa frågor tillämpas också i samfälligheten.

Arkiv

24 § I arkivlagen (1990:782) finns föreskrifter om församlingars och kyrkliga samfälligheters arkiv.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

9 a §

Kyrkofullmäktige, kyrkostämman eller församlingsdelegerade får återkalla uppdraget för en förtroendevald som valts av fullmäktige, stämman eller delegerade, om den förtroendevalde

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller

2. genom en dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver.

13 kap. Kyrkofullmäktige i församling

Grundläggande föreskrifter om val av kyrkofullmäktige

1 § I lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m. finns föreskrifter om

1. indelning i valdistrikt,
2. valdag, röstlängd, förrättande och avslutande av val,
3. utseende av ersättare, samt
4. förfarandet när en ledamot i fullmäktige har avgått under tjänstgöringstiden och när en ersättare har inträtt som ordinarie ledamot i fullmäktige eller av annan anledning har avgått som ersättare.

Antalet ledamöter och ersättare

2 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige. Antalet skall bestämmas till ett udda tal och till minst

15 i församling med 5 000 röstberättigade kyrkomedlemmar eller därunder,

19 i församling med över 5 000 till och med 10 000 röstberättigade kyrkomedlemmar,

25 i församling med över 10 000 röstberättigade kyrkomedlemmar.

Vid tillämpningen av första stycket skall den som har upptagits i gällande röstlängd anses som röstberättigad.

3 § När kyrkofullmäktige skall utses första gången, beslutar kyrkostämman om antalet ledamöter i fullmäktige. Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter skall ändras, skall beslutet tillämpas först när val av fullmäktige nästa gång förrättas i hela landet. Beslutet skall fattas före utgången av mars månad valåret. Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

4 § För ledamöterna skall ersättare utses till det antal som kyrkofullmäktige bestämmer. Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

Antalet skall utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje parti får i församlingen. Om det därvid uppkommer ett brutet tal, avrundas detta till närmast högre hela tal.

När fullmäktige skall utses första gången, beslutar kyrkostämman om antalet ersättare. Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

Beslutar fullmäktige om ändring av antalet ersättare tillämpas 3 § andra stycket.

Valperiodens längd

5 § Ledamöter och ersättare väljs för tre år räknat från och med den 1 januari året efter det år då valet har ägt rum.

Ordförandeskapet

6 § Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

När sammanträdena skall hållas m.m.

7 § Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden skall hållas.

Sammanträde skall också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

8 § Vid sammanträde före december månads utgång förrättar kyrkofullmäktige val till de befattningar inom församlingen som blir lediga vid årets slut.

Det år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet skall valen förrättas av de nyvalda fullmäktige. Dessa förrättar också andra val som ankommer på fullmäktige och avser tid efter utgången av det nämnda året.

Hur sammanträdena kungörs

9 § Ordföranden utfärdar kungörelse om när kyrkofullmäktige skall sammanträda. Kungörelsen skall innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som skall behandlas.

När sammanträde skall hållas första gången sedan beslutanderätten har uppdragits åt fullmäktige, utfärdas kungörelsen av den senast valda ordföranden i kyrkostämman.

10 § Kungörelsen skall anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den skall inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt.

11 § Uppgift om tid och plats för sammanträdet samt, om kyrkofullmäktige har bestämt det, uppgift om de ärenden som skall behandlas skall också minst en vecka före sammanträdesdagen införas i den eller de ortstidningar som fullmäktige beslutar.

Om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär att uppgiften skall införas i en viss ortstidning, skall uppgiften införas i den tidningen.

12 § Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 10 § och 11 § första stycket, skall kungörelsen med uppgift om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesda-

Ersättarnas tjänstgöring

13 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

14 § Ersättarna skall tjänstgöra enligt den ordning som har bestämts mellan ersättarna.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.

En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv, får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts.

I fråga om företrädesordningen tillämpas i övrigt de föreskrifter i vallagen (1972:620) som gäller för ersättare i kommunfullmäktige.

15 § En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra också om en ersättare har inträtt i hans ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

Beslutförhet

16 § Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Fullmäktige får dock föreskriva att interpellationer och frågor får besvaras även om färre ledamöter är närvarande.

Om en ledamot enligt 17 § eller 20 kap. 4 § är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta också om antalet närvarande ledamöter på grund av jävet inte uppgår till vad som föreskrivs i första stycket.

Jäv

17 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående. Föreskrifter om jäv i samband med revision finns i 20 kap. 4 §.

Föreskrifterna i 17 kap. 21 § andra-fjärde styckena om verkan av jäv skall tillämpas också på kyrkofullmäktige. Därvid skall vad som sägs om kyrkoråd i stället gälla kyrkofullmäktige.

Rätt och skyldighet för utomstående att medverka

18 § Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten

vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, revisorerna samt de anställda i församlingen är skyldiga att lämna upplysningar vid kyrkofullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess enligt lag.

Ärendenas art och beredning

19 § Kyrkofullmäktige skall besluta i ärenden som väckts av

1. kyrkorådet eller någon annan nämnd, om inte något annat är föreskrivet i lag,
2. ledamot genom motion,
3. regeringen, central förvaltningsmyndighet, länsstyrelsen, domkapitlet, stiftsstyrelsen eller egendomsnämnden,
4. revisorerna, om ärendet avser förvaltning som har samband med revisionsuppdraget, eller
5. beredning, om fullmäktige har föreskrivit det.

20 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende skall det ha beretts av den nämnd eller beredning dit ärendet efter sin beskaffenhet hör eller av en beredning som fullmäktige särskilt har utsett för ändamålet.

Om ett ärende har beretts av någon annan än den nämnd eller beredning dit ärendet efter sin beskaffenhet hör, skall nämnden eller beredningen få tillfälle att yttra sig i ärendet innan det avgörs.

Kyrkorådet skall alltid få tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av någon annan än rådet.

Kyrkorådet skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller beredning har gjort det.

21 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan ytterligare beredning besluta att den förtroendevaldes uppdrag skall återkallas enligt 12 kap. 9 a §.

22 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

23 § Kyrkofullmäktige får förrätta val utan föregående beredning.

Beredning behövs inte heller för ärenden som avser ändring av antalet ledamöter eller ersättare i kyrkorådet eller annan nämnd eller avsägelse från uppdrag som ledamot eller ersättare i fullmäktige, i rådet eller i någon annan nämnd eller som revisor eller revisorsersättare.

24 § En motion bör beredas så, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har framkommit vid

beredningen anmälas till fullmäktige vid sammanträde inom samma tid. Prop. 1994/95:129
Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning.

Opinionsundersökningar

25 § Kyrkofullmäktige får besluta att det som ett led i beredningen av ett ärende som tillhör fullmäktiges handläggning skall inhämtas synpunkter från röstberättigade i församlingen. Detta kan ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller liknande förfarande.

Fullmäktige får därvid anlita valnämnden i kommunen, om nämndens verksamhet i övrigt inte hindras och om kommunfullmäktige beslutar det.

Kommunen har rätt att få ersättning för de kostnader som föranleds av att en församling anlitar valnämnden.

Bordläggning

26 § Ett ärende skall bordläggas, om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. För bordläggning i fråga om val eller av tidigare bordlagt ärende krävs dock enkel majoritet.

Ett bordlagt ärende skall behandlas på fullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.

Offentlighet vid sammanträdena

27 § Sammanträdena skall vara offentliga.

Kyrkofullmäktige får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende skall hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning också om de inte tjänstgör.

Ordning vid sammanträdena

28 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena.

Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Hur ärendena avgörs m.m.

29 § Ordföranden skall se till att ett ärende inte avgörs utan att föreskrifterna i 9–12 §§ om kungörelse och 20 § om beredning har iakttagits.

Ett brådskande ärende får dock avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 9–12 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

Att brådskande ärenden i vissa fall får avgöras utan beredning framgår av 22 §.

30 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Förslaget skall utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med klubbslag, om inte omröstning begärs.

31 § Om omröstning begärs, skall den ske öppet, utom i ärenden som avser val eller anställning av personal.

32 § Om inte något annat är särskilt föreskrivet bestäms utgången genom enkel majoritet.

33 § Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

I ärenden som avser val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.

Interpellationer och frågor

34 § Interpellationer skall avse ämnen som hör till kyrkofullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

35 § Interpellationerna skall ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. De bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för församlingen.

36 § Kyrkofullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.

37 § Interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i kyrkorådet, i en annan nämnd eller en fullmäktigeberedning, till kyrkoherden såsom ledamot i kyrkorådet samt till de förtroendevalda som fullmäktige bestämmer.

38 § För att inhämta upplysningar får ledamöterna ställa frågor. Vad som sägs i 34, 36 och 37 §§ skall då tillämpas.

39 § En fråga skall ha ett bestämt innehåll. Den får vara försedd med en kort inledande förklaring.

40 § När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.

Protokollet

41 § Vid sammanträde med kyrkofullmäktige skall protokoll föras på ordförandens ansvar.

42 § Protokollet skall redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort och vilka ärenden som fullmäktige har handlagt. Prop. 1994/95:129

43 § Protokollet skall för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, samt
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

44 § I protokollet skall anges vilka interpellationer och frågor som har ställts och vilka interpellationer och frågor som har besvarats.

45 § Ett protokoll skall justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt.

46 § Senast på andra dagen efter justeringen skall denna tillkännages på anslagstavlan.

Av tillkännagivandet skall det framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort före överklagandetidens utgång.

Bevis om dagen för anslaget skall tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

Arbetsordningen

47 § Kyrkofullmäktige skall i en arbetsordning meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för fullmäktiges sammanträden och ärendenas handläggning.

48 § Arbetsordningen skall alltid innehålla föreskrifter om

1. antalet ledamöter i kyrkofullmäktige,
2. när sammanträden skall hållas,
3. anmälan av hinder att delta i sammanträden,
4. inkallande av ersättare och deras tjänstgöring,
5. vem som skall föra ordet till dess att en ordförande utsetts,
6. rätten att delta i fullmäktiges överläggningar,
7. förfarandet vid omröstning,
8. handläggningen av motioner, interpellationer och frågor, samt
9. formerna för justeringen av protokollet.

14 kap.**5 §**

Föreskrifterna i 13 kap. 11 § om tillkännagivande i ortstidning gäller också för sammanträden med kyrkostämman.

Beslut om i vilken eller vilka ortstidningar som kyrkostämmans sammanträden skall tillkännages får fattas för flera kalenderår, dock inte för längre tid än till utgången av det år då val av kyrkofullmäktige förrättas nästa gång i hela landet.

8 §

I fråga om kyrkostämman tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 2, 12 och 13 §§ om förtroendevalda samt 13 kap. 8 § första stycket, 9 § första stycket, 10, 11, 17-22 och 24-40 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

I fråga om kyrkostämman tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 2, 12 och 13 §§ om förtroendevalda samt 13 kap. 17-24 och 26-48 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkofullmäktige och ledamot i kyrkofullmäktige skall i stället avse kyrkostämman och röstberättigad kyrkomedlem.
2. Kyrkostämmans sammanträden skall alltid vara offentliga.
3. Omröstning skall vara sluten också i andra ärenden än ärenden om val eller tillsättning av tjänst, om någon röstberättigad kyrkomedlem begär det.
4. I kyrkostämmans protokoll behöver inte redovisas vilka som har deltagit i stämman eller hur var och en har röstat vid öppen omröstning.

15 kap.**9 §**

I fråga om församlingsdelegerade tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 6-40 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

I fråga om församlingsdelegerade tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 6-48 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd skall avse församlingsdelegerade och samfällighetens kyrkoråd.
2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på samfällighetens anslagstavla.
3. När sammanträde med delegerade skall hållas första gången, utfärdas kungörelse om sammanträdet av ordföranden i kyrkofullmäktige i den

församling i samfälligheten som har flest röstberättigade kyrkomedlemmar. Om fullmäktige inte finns i denna församling, utfärdas kungörelsen av ordföranden i församlingens kyrkostämma.

4. Rätt för ordföranden eller vice ordföranden i en församlings kyrkoråd att delta i delegerades överläggningar men inte i besluten föreligger bara vid handläggning av ärenden som angår församlingen särskilt. Om samfälligheten omfattar församlingar i flera pastorat tillkommer rätten för en kyrkoherde att delta i överläggningarna bara den kyrkoherde som domkapitlet utser.

16 kap.

4 §

I fråga om kyrkofullmäktige i kyrklig samfällighet tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 5–40 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

I fråga om kyrkofullmäktige i kyrklig samfällighet tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 5–48 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkoråd skall avse samfällighetens kyrkoråd.
2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på samfällighetens anslagstavla.
3. När sammanträde med fullmäktige skall hållas första gången, utfärdas kungörelse om sammanträdet av den ordförande som anges i 15 kap. 9 § 3.
4. Om samtliga ersättare för en ledamot i fullmäktige är förhindrade att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde inträder i ledamotens ställe den ersättare som enligt den för ersättarna bestämda ordningen står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den första platsen för partiet i församlingen eller i en sådan grupp av församlingar som avses i 4 § lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m. Om en sådan ersättare inte kan tjänstgöra, inträder den ersättare som står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den andra platsen för partiet och så vidare efter samma grund. Om ett partis samtliga ersättare är förhindrade att i en ledamots ställe inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i sammanträdet, inträder en ersättare som har utsetts för partiet i en annan församling eller grupp av församlingar efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den församling eller grupp av församlingar där partiets röstetal är högst.

5. Rätt för ordföranden eller vice ordföranden i en församlings kyrkoråd att delta i fullmäktiges överläggningar men inte i besluten föreligger bara vid handläggning av ärenden som angår församlingen särskilt. Om samfälligheten omfattar församlingar i flera pastorat, tillkommer rätten för kyrkoherde att delta i överläggningarna bara den kyrkoherde som domkapitlet utser.

Föreslagen lydelse

17 kap. Kyrkorådet och övriga nämnder i församlingar

1 § I varje församling skall det finnas ett kyrkoråd. Kyrkorådet är församlingens styrelse.

Två eller flera församlingar får utse ett gemensamt kyrkoråd för en eller flera angelägenheter.

2 § Kyrkorådet skall ha omsorg om församlingslivet och verka för dess utveckling, leda förvaltningen av församlingens angelägenheter samt ha tillsyn över övriga nämnders verksamhet.

Kyrkorådet skall uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens ekonomiska ställning samt hos kyrkofullmäktige eller kyrkostämman och övriga nämnder liksom hos andra myndigheter göra de framställningar som rådet anser behövs.

3 § Kyrkorådet skall särskilt

1. bereda eller yttra sig i ärenden som skall handläggas av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman,

2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och därvid själv förvalta kyrkans och församlingens egendom, om sådan egendomsförvaltning inte har uppdragits åt någon annan nämnd eller annars skall skötas av någon annan,

3. ha hand om medelsförvaltningen, om kyrkofullmäktige eller kyrkostämman inte har medgett någon annan nämnd att helt eller delvis ha hand om sin medelsförvaltning,

4. verkställa kyrkofullmäktiges eller kyrkostämmans beslut, om verkställigheten inte har uppdragits åt någon annan,

5. själv eller genom ombud föra församlingens talan i alla mål och ärenden, om detta inte på grund av lag eller annan författning eller beslut av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman skall skötas av någon annan,

6. ha hand om församlingens informationsverksamhet om kyrkofullmäktige eller kyrkostämman inte har uppdragit denna åt någon annan nämnd,

7. verka för sådana förenklingar i verksamheten som kan underlätta enskildas kontakter med församlingen, samt

8. i övrigt fullgöra de uppdrag som kyrkofullmäktige eller kyrkostämman har överlämnat till rådet.

Om beslutanderätten i en församling utövas av ett direktvalt kyrkoråd tillämpas inte första stycket 1, 3-6 och 8. Ett sådant kyrkoråd får dock ha hand om informationsverksamhet i församlingen.

4 § Kyrkorådet skall handlägga de ärenden som enligt särskilda författningar ankommer på rådet.

Kyrkorådet får begära in yttranden och upplysningar från övriga nämnder och från beredningar och anställda i församlingen, när det behövs för att rådet skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Ledamöter och ersättare

5 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet.

Kyrkoherden får förordna en präst som tjänstgör i pastoratet att vara kyrkorådsledamot i annexförsamling i stället för kyrkoherden. Förordnandet skall avse den tid för vilken övriga kyrkorådsledamöter har valts. Kyrkoherden skall underrätta kyrkofullmäktiges eller kyrkostämmans ordförande om förordnandet.

Om församlingar som tillhör olika pastorat har ett gemensamt kyrkoråd, skall domkapitlet förordna en av församlingarnas kyrkoherdar att vara ledamot i rådet och en annan att vara ersättare.

6 § Andra ledamöter än de som avses i 5 § samt ersättare i kyrkorådet väljs, utom i fall som avses i 7 §, av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman till det antal som fullmäktige eller stämman bestämmer. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än fyra.

Antalet ersättare bör vara minst lika stort som antalet valda ledamöter.

Om ersättarna inte väljs proportionellt, skall det vid valet också bestämmas i vilken ordning som de skall tjänstgöra.

7 § Om beslutanderätten i en församling utövas av ett direktvalt kyrkoråd skall andra ledamöter än de som avses i 5 § och ersättare utses genom direkta val när val av kyrkofullmäktige förrättas i hela landet.

I lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m. finns föreskrifter om

1. indelning i valdistrikt,
2. valdag, röstlängd, förrättande och avslutande av val,
3. utseende av ersättare, samt
4. förfarandet när en ledamot i kyrkorådet har avgått under tjänstgöringstiden och när en ersättare har inträtt som ordinarie ledamot i kyrkorådet eller av någon annan anledning har avgått som ersättare.

8 § Ledamöter i ett direktvalt kyrkoråd skall väljas till det antal som kyrkorådet bestämmer. Antalet valda ledamöter skall vara jämnt och får inte vara mindre än tio.

För de valda ledamöterna skall ersättare utses till det antal som kyrkorådet bestämmer. Antalet skall utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje parti får i församlingen. Om det därvid uppkommer ett brutet tal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Länsstyrelsen skall genast underrättas om kyrkorådets beslut.

När ett direktvalt kyrkoråd skall utses första gången, beslutar kyrkofullmäktige eller kyrkostämman om antalet ledamöter och ersättare.

9 § Beslutar ett direktvalt kyrkoråd om ändring av antalet ledamöter eller ersättare tillämpas beslutet först när val av kyrkofullmäktige förrättas nästa gång i hela landet. Beslutet skall fattas före utgången av mars månad valåret. Länsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet.

10 § Antalet ledamöter i ett gemensamt kyrkoråd och det antal ledamöter i rådet som varje församling skall utse bestäms genom överenskommelse mellan församlingarna.

Varje församling skall välja minst en ledamot.

Om församlingarna inte kan enas, bestämmer länsstyrelsen antalet ledamöter i rådet och det antal som skall utses av varje församling.

Valperiodens längd m.m.

11 § Sådana ledamöter och ersättare som avses i 6 och 7 §§ skall väljas för tre år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av kyrkofullmäktige har förrättats i hela landet.

12 § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan partierna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, skall fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden.

13 § Om en vald ledamot av kyrkorådet avgår under tjänstgöringstiden, skall fyllnadsval förrättas. För en ledamot som har utsetts vid proportionellt val skall dock en ersättare inträda enligt den ordning som anges i 47 kap. 26 §.

Ordförandeskapet

14 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman skall bland kyrkorådets ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige eller stämman bestämmer tiden för uppdragen.

Direktvalda kyrkoråd och gemensamma kyrkoråd skall dock själva välja ordförande och en eller två vice ordförande bland sina ledamöter. Till dess kyrkorådet har förrättat valen utövas ordförandeskapet av den som har varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge, har den som är äldst företräde.

15 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet, utser rådet en annan ledamot att för tillfället vara ordförande.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller annars för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

När sammanträdena skall hållas

16 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträde skall också hållas, när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller någon ledamot som avses i 5 § begär det eller ordföranden anser att det behövs.

Kallelse till sammanträdena

17 § Kallelse till sammanträde med kyrkorådet skall anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den skall inom samma tid lämnas till varje ledamot och ersättare i rådet på ett lämpligt sätt.

Om ett ärende är så brådskande att kallelse inte kan ske på detta sätt, skall kallelsen med uppgift om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom skall kallelsen inom samma tid på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare.

Föreskrifterna i första och andra styckena gäller bara när det inte finns föreskrifter om kallelse i reglemente för kyrkorådet.

18 § Kyrkorådet får till sina sammanträden kalla

1. en ledamot eller en ersättare i kyrkofullmäktige,
2. ordföranden eller en vice ordförande i kyrkostämman,
3. en ledamot eller en ersättare i en annan nämnd eller beredning,
4. en anställd hos församlingen, eller
5. en särskild sakkunnig.

Den som har kallats till ett sammanträde får delta i överläggningarna men inte i besluten, om rådet beslutar det.

Ersättarnas tjänstgöring

19 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 13–15 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Vad som sägs i första stycket tillämpas också när en av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman utsedd ledamot som inte har utsetts vid proportionellt val har avgått och fyllnadsval ännu inte har ägt rum.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutförhet

20 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Jäv

21 § En förtroendevald eller en anställd som är jävig i ett ärende hos kyrkorådet får inte delta i eller närvara vid handläggningen av ärendet. Denne får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självant ge det till känna.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon och har någon annan inte trätt i hans ställe, skall kyrkorådet snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkorådet

inte är beslutför utan honom och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Ett beslut i en jävsfråga får överklagas endast i samband med överklagande av det beslut varigenom kyrkorådet avgör ärendet.

22 § En förtroendevald eller en anställd hos församlingen är jävig, om

1. saken angår honom själv eller hans make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,

2. han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

3. han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller

4. det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

23 § Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

Jäv enligt 22 § 4 skall inte anses föreligga enbart på grund av att den som handlägger ett ärende tidigare har deltagit i handläggningen av ärendet hos en annan nämnd.

Ärendenas avgörande och protokollet

24 § I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll, protokollets innehåll, justering av protokoll och tillkännagivande om justering tillämpas föreskrifterna i 13 kap. 30–33 och 41–46 §§. Protokollet får dock justeras av ordföranden och ytterligare minst en ledamot.

Framställningar till kyrkorådet m.m.

25 § Kyrkorådet skall på lämpligt sätt kungöra var framställningar till rådet tas emot.

Delgivning med kyrkorådet sker med ordföranden eller den som enligt reglemente, instruktion eller särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning.

Hur kyrkvårdar, kassaförvaltare och elektorers utses

26 § Kyrkorådet väljer kyrkvårdar bland dem som är röstberättigade i församlingen enligt 12 kap. 2 §. Minst en av kyrkvårdarna skall utses bland ledamöterna och ersättarna i kyrkorådet.

Kyrkvårdarna utses för tre år räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av kyrkofullmäktige har förrättats i hela landet.

Kyrkorådet utser för varje kalenderår en kassaförvaltare, om rådets medelsförvaltning inte har ordnats på något annat sätt.

27 § Det år då val av kyrkofullmäktige har förrättats i hela landet, skall det nyvalda kyrkorådet före december månads utgång utse kyrkvårdar och kassaförvaltare enligt föreskrifterna i 26 §.

Det nyvalda kyrkorådet får också före december månads utgång utse

1. ledamot och ersättare i domkapitlet eller i domkyrkorådet i Lund enligt föreskrifterna i 27 kap. 5 § respektive 39 kap. 5 §,

2. elektorer och ersättare för val av ledamöter och ersättare i kyrkomötet enligt föreskrifterna i 46 kap. 13 §.

Reglemente och delegering

28 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman får anta reglemente med närmare föreskrifter om kyrkorådets verksamhet.

29 § Kyrkorådet får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos församlingen att besluta på rådets vägnar i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden, dock inte i de fall som avses i 30 §.

30 § I följande slag av ärenden får beslutanderätten inte delegeras:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,

2. framställningar eller yttranden till kyrkofullmäktige eller kyrkostämman liksom yttranden med anledning av att beslut av kyrkorådet i dess helhet eller av fullmäktige eller stämman har överklagats,

3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, och

4. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

31 § Beslut som fattas med stöd av uppdrag enligt 29 § skall anmälas till kyrkorådet, som bestämmer på vilket sätt detta skall ske.

32 § Kyrkorådet får uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot som rådet har utsett att besluta på dess vägnar i ärenden som är så brådskande att rådets avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut skall anmälas vid rådets nästa sammanträde.

33 § Om kyrkorådet med stöd av 29 § uppdrar åt någon som har en ledande ställning inom församlingen att fatta beslut, får rådet överlåta åt denne att i sin tur uppdra åt någon annan anställd inom församlingen att besluta i stället. Sådana beslut skall anmälas till den som har delegerat.

34 § Om kyrkorådet med stöd av 29 § uppdrar åt en anställd att besluta på rådets vägnar, får rådet uppställa villkor som innebär att de som utnyttjar rådets tjänster skall ges tillfälle att lägga fram förslag eller att yttra sig, innan beslut fattas.

Kyrkorådet får också föreskriva att en anställd får fatta beslut endast om företrädare för dem som utnyttjar rådets tjänster har tillstyrkt beslutet.

35 § Föreskrifterna i 28–34 §§ tillämpas också på direktvalda kyrkoråd. Därvid skall dock vad som sägs om kyrkofullmäktige eller kyrkostämman i stället avse kyrkorådet.

Tillsättning av nämnder

36 § För förvaltning och verkställighet i övrigt får fullmäktige eller stämman tillsätta de nämnder som behövs. Ledamöter och ersättare i sådana nämnder väljs av fullmäktige eller stämman till det antal som fullmäktige eller stämman bestämmer. För dessa nämnder tillämpas föreskrifterna om kyrkorådet i 6 § tredje stycket, 12–25 §§, 26 § tredje stycket och 27–34 §§.

Handläggningen av vissa ärenden

37 § Kyrkofullmäktige och kyrkostämman får, om inte något annat är föreskrivet i lag eller annan författning, besluta att kyrkorådet eller någon annan nämnd skall

1. ha hand om förvaltning och verkställighet i fråga om egendom som annars förvaltas av någon annan nämnd,
2. handlägga frågor om anställning, ledighet, vikariat eller skiljande från anställning samt andra frågor beträffande arbetstagare som är underställda någon annan nämnd.

Närvarorätt vid sammanträdena m.m.

38 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman får besluta att en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, kyrkorådet, någon annan nämnd eller beredning får närvara vid rådets eller någon annan nämnds sammanträden, också om han inte är ledamot eller ersättare i rådet eller nämnden, och delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad i protokollet.

Kyrkoherden eller någon annan präst som avses i 5 § andra stycket har dock alltid rätt att närvara och delta i överläggningarna.

Om kyrkorådet har uppdragit åt ett sådant utskott som avses i 29 § att besluta i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden har kyrkoherden eller någon annan präst som avses i 5 § andra stycket alltid rätt att närvara och delta i överläggningen när sådana ärenden behandlas.

I sådana fall som avses i andra och tredje styckena har kyrkoherden rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

39 § I en församling där beslutanderätten utövas av ett direktvalt kyrkoråd tillämpas föreskrifterna i 38 § första stycket. Därvid skall dock vad som

Verksamhetsberättelse för direktvalda kyrkoråd

40 § Ett direktvalt kyrkoråd skall före utgången av mars månad varje år till samfällighetens fullmäktige avge en berättelse om sin verksamhet under det föregående året.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

4 §

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på kyrkoråd och övriga nämnder i kyrkliga samfälligheter:

17 kap. 11–13 §§ om valperiodens längd m.m.,
17 kap. 14 § första stycket och 15 § om ordförandeskapet,
17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
17 kap. 20 § om beslutförhet,
17 kap. 21 § om jäv,
17 kap. 22 § om ärendenas avgörande och protokollet,
17 kap. 23 § om framställningar till kyrkorådet m.m.,
17 kap. 26 och 27 §§ om reglemente och delegering,
17 kap. 29 § om tillsättning av nämnder,
17 kap. 30 § om handläggningen av vissa ärenden
17 kap. 31 § om närvarorätt vid sammanträdena m.m.

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på kyrkoråd och övriga nämnder i kyrkliga samfälligheter:

17 kap. 11–13 §§ om valperiodens längd m.m.,
17 kap. 14 § första stycket och 15 § om ordförandeskapet,
17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
17 kap. 20 § om beslutförhet,
17 kap. 21–23 §§ om jäv,
17 kap. 24 § om ärendenas avgörande och protokollet,
17 kap. 25 § om framställningar till kyrkorådet m.m.,
17 kap. 28–34 §§ om reglemente och delegering,
17 kap. 36 § om tillsättning av nämnder,
17 kap. 37 § om handläggningen av vissa ärenden,
17 kap. 38 § om närvarorätt vid sammanträdena m.m.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om församling och kyrkofullmäktige skall avse samfälligheten och dess fullmäktige eller församlingsdelegerade.

2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på samfällighetens anslagstavla.

3. Samfällighetens kyrkoråd skall underrätta församlingarna om frågor av större ekonomisk betydelse. Kyrkorådet får infordra yttranden och upplysningar från församlingarnas kyrkoråd, när det behövs för att rådet skall kunna fullgöra sina uppgifter.

4. Samfällighetens kyrkoråd får, om inte samfällighetens fullmäktige eller församlingsdelegerade beslutar något annat, uppdra åt kyrkorådet eller någon annan nämnd i en församling eller åt ett för församlingarna i ett pastorat gemensamt kyrkoråd att verkställa beslut av samfällighetens fullmäktige eller församlingsdelegerade eller att förvalta anslag som enligt fastställd budget eller särskilt beslut blivit anvisat åt församlingen.

5. Samfällighetens fullmäktige eller församlingsdelegerade får ge samfällighetens kyrkoråd en annan benämning än kyrkoråd.

Föreslagen lydelse

19 kap. Ekonomisk förvaltning

Församlingar

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Församlingen skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Medelsförvaltningen

2 § Församlingen skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman skall meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen.

Budgetens innehåll

3 § Församlingen skall varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

4 § Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret.

I planen skall skattesatsen och anslagen anges. Av planen skall det vidare framgå hur utgifterna skall finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall därvid alltid vara periodens första år.

5 § Förslag till budget skall upprättas av kyrkorådet före oktober månads utgång.

Om särskilda förhållanden kräver det, får budgetförslaget göras upp i november månad. I sådant fall skall kyrkorådet före oktober månads ut-

gång föreslå skattesats för den församlingsskatt som ingår i preliminär skatt för inkomst under det följande året.

Kyrkorådet bestämmer när övriga nämnder senast skall lämna sina särskilda budgetförslag till rådet.

6 § Kyrkorådet skall samråda med kommunstyrelsen innan budgetförslaget görs upp.

7 § Budgeten fastställs av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman före november månads utgång.

Om budgeten på grund av särskilda förhållanden inte kan fastställas före november månads utgång, skall fullmäktige eller stämman ändå fastställa skattesatsen inom denna tid. Budgeten skall därefter fastställas före december månads utgång.

Fullmäktige eller stämman får i fall som avses i andra stycket fastställa en annan skattesats än som har bestämts tidigare, om det finns särskilda skäl till det.

8 § Kyrkorådets förslag till budget skall vara tillgängligt för allmänheten från och med kungörandet av det sammanträde med kyrkofullmäktige eller kyrkostämman då budgeten skall fastställas. Platsen där förslaget hålls tillgängligt skall anges i kungörelsen.

Utgiftsbeslut under budgetåret

9 § Om kyrkofullmäktige eller kyrkostämman beslutar om en utgift under löpande budgetår, skall beslutet innefatta också anvisning om hur utgiften skall finansieras.

Förbud mot pantsättning

10 § Församlingen får inte upplåta panträtt i sin egendom till säkerhet för en fordran. Vid förvärv av egendom får församlingen dock överta betalningsansvaret för lån som tidigare har tagits upp mot säkerhet av panträtt i egendomen.

Räkenskapsföring och redovisning

11 § Kyrkorådet och övriga nämnder skall fortlöpande föra räkenskaper över de medel som de förvaltar.

Kyrkorådet bestämmer när övriga nämnder senast till rådet skall redovisa sin medelsförvaltning under föregående budgetår.

12 § När kyrkorådet har fått övriga nämnders redovisningar, skall rådet avsluta räkenskaperna med ett årsbokslut och sammanfatta detta i en årsredovisning.

Gemensamma kyrkoråd skall varje år senast den 31 mars lämna redovisning till de församlingar som har utsett rådet.

13 § I årsredovisningen skall upplysning lämnas om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut. Upplysning skall också lämnas om borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser.

Årsredovisningen skall också omfatta sådan kyrkokommunal verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag, stiftelse, ekonomisk förening, ideell förening eller handelsbolag.

14 § Årsredovisningen skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed.

15 § Årsredovisningen skall lämnas över till kyrkofullmäktige eller kyrkostämman och revisorerna snarast möjligt och senast den 1 juni året efter det år som redovisningen avser.

16 § Årsredovisningen skall godkännas av kyrkofullmäktige eller kyrkostämman. Det bör inte ske innan kyrkofullmäktige eller kyrkostämman enligt 20 kap. 14 § andra stycket har beslutat om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

17 § Årsredovisningen skall hållas tillgänglig för allmänheten från och med kungörandet av det sammanträde med kyrkofullmäktige eller kyrkostämman då årsredovisningen skall godkännas.

Den plats där årsredovisningen hålls tillgänglig skall anges i kungörelsen.

18 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman får bestämma att allmänheten får ställa frågor om årsredovisningen vid ett sammanträde med fullmäktige eller stämman.

19 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman skall meddela närmare föreskrifter om redovisningen.

20 § Särskilda föreskrifter finns om

1. vård om och förvaltning av kyrka och kyrkoegendom,
2. förvaltning av medel som myndigheter har särskild tillsyn över, samt
3. kollektmedel.

Kyrkliga samfälligheter

21 § Föreskrifterna i 1–20 §§ tillämpas också på kyrkliga samfälligheter. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om församlingens kyrkofullmäktige samt om dess kyrkoråd och övriga nämnder skall i stället avse samfällighetens kyrkofull-

mäktige eller församlingsdelegerade samt dess kyrkoråd och övriga nämnder.

Prop. 1994/95:129

2. Församlingarnas kyrkoråd skall lämna sina särskilda förslag om anslag för det nästföljande året till samfällighetens kyrkoråd, som bestämmer när detta skall ske.

20 kap. Revision

Församlingar

Val av revisorer och revisorsersättare

1 § Under de år då val av kyrkofullmäktige har förrättats i hela landet skall nyvalda fullmäktige eller kyrkostämman välja revisorer och revisorsersättare för granskning av verksamheten under de tre följande åren.

Om val till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan partierna därvid har ändrats, upphör uppdragen för revisorerna och revisorsersättarna två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, skall fullmäktige förrätta nytt val av revisorer och revisorsersättare för återstoden av tjänstgöringstiden.

2 § Vid en samlad revision av hela verksamheten skall minst tre revisorer och lika många ersättare väljas.

Vid en särskild revision för granskning av en viss eller vissa nämnders verksamhet skall minst tre revisorer och lika många ersättare väljas för varje nämnd eller grupp av nämnder.

3 § Om en revisor som inte har utsetts vid proportionellt val avgår under tjänstgöringstiden, får kyrkofullmäktige eller kyrkostämman förrätta fyllnadsval för återstoden av denna tid.

Jäv

4 § Den som är redovisningsskyldig till församlingen får inte

1. vara revisor eller revisorsersättare för granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten,

2. delta i val av revisor eller revisorsersättare för granskning av sådan verksamhet, eller

3. delta i handläggningen av ärenden om ansvarsfrihet för verksamheten.

Föreskrifterna i första stycket gäller också make, sambo, föräldrar, barn, syskon eller någon annan närstående till den redovisningsskyldige.

5 § Trots föreskrifterna i 4 § får enskilda förtroendevalda i kyrkofullmäktige mot vilka anmärkning kan riktas enligt 13 § delta i fullmäktiges över-

läggningar när revisionsberättelsen över den verksamhet som de har ansvarat för behandlas.

Ordföranden och vice ordförandena i kyrkorådet eller i någon annan nämnd får också delta i kyrkofullmäktiges överläggningar när verksamhet inom den egna nämnden behandlas. Vad som nu har sagts gäller också om de inte är ledamöter i fullmäktige.

Revisorernas ställning

6 § Varje revisor fullgör sitt uppdrag självständigt.

Revisorernas uppgifter

7 § Revisorerna granskar i den omfattning som följer av god revisionsledning all verksamhet som bedrivs inom kyrkorådets och övriga nämnders verksamhetsområden.

Revisorerna prövar om verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som har utövats inom nämnderna är tillräcklig.

8 § Revisorernas granskning omfattar inte ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild i andra fall än när handläggningen av sådana ärenden har vållat församlingen ekonomisk förlust eller när granskningen sker från allmänna synpunkter.

9 § Vad som sägs om nämnder i 7 § gäller också beredningar.

Revisorernas rätt till upplysningar m.m.

10 § Kyrkorådet och övriga nämnder samt de anställda är skyldiga att lämna revisorerna de upplysningar som behövs för revisionsarbetet.

De skall också ge revisorerna tillfälle att när som helst inventera de tillgångar som kyrkorådet och de övriga nämnderna har hand om och ta del av de räkenskaper och andra handlingar som berör kyrkorådets och övriga nämnders verksamhet.

11 § Vad som sägs om nämnder i 10 § gäller också beredningar.

Revisorernas förvaltning och protokoll

12 § Revisorerna svarar själva för den förvaltning som har samband med revisionsuppdraget, om kyrkofullmäktige eller kyrkostämman inte bestämmer något annat.

Beslut som revisorerna fattar angående förvaltningen skall tas upp i protokoll. Föreskrifterna i 17 kap. 24 § om justering av protokoll och tillkännagivande om justeringen tillämpas också på revisorernas protokoll. Prop. 1994/95:129

Revisionsberättelse

13 § Revisorerna skall varje år till kyrkofullmäktige eller kyrkostämman avge en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret.

Av berättelsen skall framgå om det finns någon anmärkning på den granskade verksamheten eller inte. Om anmärkning framställs, skall anledningen till den anges i berättelsen.

Anmärkningar får riktas mot

1. kyrkorådet, övriga nämnder och beredningar, samt
2. de enskilda ledamöterna i sådana organ.

Revisionsberättelsen skall innehålla ett särskilt uttalande i frågan huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller inte.

Prövning av frågan om ansvarsfrihet

14 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman skall inhämta förklaringar över de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Därefter skall fullmäktige eller stämman vid ett sammanträde före utgången av året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

15 § Om ansvarsfrihet vägras, får fullmäktige eller stämman besluta att skadeståndstalan skall väckas.

Talan som inte grundas på brott skall väckas inom ett år från det att beslutet om vägrad ansvarsfrihet fattades. Annars är rätten till sådan talan förlorad.

Revisionsreglemente

16 § Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman får meddela närmare föreskrifter om revisionen.

Kyrkliga samfälligheter

17 § I fråga om kyrkliga samfälligheter tillämpas 1-16 §§. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om församlingens kyrkofullmäktige samt om dess kyrkoråd och övriga nämnder skall i stället avse samfällighetens kyrkofullmäktige eller dess församlingsdelegerade samt dess kyrkoråd och övriga nämnder.

2. Församlingskyrkoråd som förvaltar medel för samfällighetens räkning skall varje år avge redovisning för sin förvaltning under det föregående kalenderåret. Redovisningen skall lämnas till samfällighetens kyrkoråd som bestämmer när detta skall ske.

22 kap. Laglighetsprövning

Tillämpningsområde

1 § Varje person som är medlem i en församling har rätt att få lagligheten av församlingens beslut prövad genom att överklaga dem hos länsrätten.

2 § Följande beslut får överklagas:

1. kyrkofullmäktiges eller kyrkostämmans beslut,
2. beslut av kyrkorådet eller en annan nämnd, om beslutet inte är av rent förberedande eller rent verkställande art, samt
3. sådana beslut av revisorerna som avses i 20 kap. 12 § andra stycket.

3 § Föreskrifterna i detta kapitel gäller inte om det i lag eller annan författning finns särskilda föreskrifter om överklagande.

Hur besluten överklagas

4 § Ett beslut överklagas skriftligt.

I sitt överklagande skall klaganden ange vilket beslut som överklagas och de omständigheter som han stöder sitt överklagande på.

5 § Överklagandet skall ges in till länsrätten.

Klagotid

6 § Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats.

Anslaget om protokollsjusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden skall löpa ut.

7 § Om överklagandet före klagotidens utgång har kommit in till församlingen i stället för till länsrätten, skall överklagandet ändå prövas.

Grunder för laglighetsprövningen

8 § Ett överklagat beslut skall upphävas, om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen,
3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller

4. beslutet strider mot lag eller annan författning.
Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

9 § Om ett fel har saknat betydelse för ärendets utgång, behöver beslutet inte upphävas. Detsamma gäller om beslutet har kommit att förlora sin betydelse till följd av senare inträffade förhållanden.

10 § Vid prövningen av överklagandet får inte andra omständigheter beaktas än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång.

Processuella frågor

11 § Vid tillämpningen av förvaltningsprocesslagen (1971:291) skall församlingen anses som part.

Länsrätten skall inhämta stiftsstyrelsens yttrande över överklagandet, om det behövs.

12 § Ett föreläggande enligt 5 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får inte gälla sådana brister i skrivelsen med överklagandet som består i att denna inte anger den eller de omständigheter på vilka klaganden stöder sitt överklagande.

Föreskriften i 29 § förvaltningsprocesslagen om rätt att utan yrkande besluta till det bättre för enskild skall inte tillämpas.

13 § Föreskrifter om hur länsrättens beslut överklagas finns i förvaltningsprocesslagen (1971:291). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

14 § Om länsrättens eller kammarrättens beslut har gått klaganden emot, får bara klaganden själv överklaga beslutet.

Om länsrätten eller kammarrätten har upphävt ett beslut eller förbjuditt att det verkställs, får domstolens beslut överklagas av församlingen och av de personer som anges i 1 §.

Rättelse av verkställighet

15 § Om ett beslut har upphävts genom ett avgörande som har vunnit laga kraft och om beslutet redan har verkställts, skall det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning det är möjligt.

Hur man överklagar beslut av kyrkliga samfälligheter

16 § I fråga om överklagande av beslut av församlingsdelegerade, kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller någon annan nämnd i en kyrklig samfällighet tillämpas 1-15 §§, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

Beslut får överklagas också av en församling som ingår i samfälligheten.

23 kap.**8 §**

Följande föreskrifter i denna lag tillämpas på stiftssamfälligheter:
19 kap. 1-5 och 7-15 §§ om ekonomisk förvaltning,
20 kap. 1-11 §§ om revision,
21 kap. 2 och 3 §§ om församlingsskatt,
22 kap. 1-6 §§ och 7 § andra stycket om *kommunalbesvär*.

Följande föreskrifter i denna lag tillämpas på stiftssamfälligheter:
19 kap. 1-5 och 7-20 §§ om ekonomisk förvaltning,
20 kap. 1-16 §§ om revision,
21 kap. 2 och 3 §§ om församlingsskatt,
22 kap. 1-15 §§ och 16 § andra stycket om *laglighetsprövning*.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om församlingens kyrkofullmäktige samt om dess kyrkoråd och övriga nämnder skall i stället avse stiftsfullmäktige samt stiftsstyrelsen och övriga nämnder.

2. Val av revisorer och revisorsersättare i en stiftssamfällighet skall förrättas av de nyvalda stiftsfullmäktige snarast efter valperiodens början.

24 kap.**6 §**

Beträffande stiftsfullmäktige tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 8-13 §§ om förtroendevalda samt 13 kap. 6-40 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

Beträffande stiftsfullmäktige tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 8-13 §§ om förtroendevalda samt 13 kap. 6-48 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkoråd skall avse stiftsstyrelsen.

2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på stiftssamfällighetens anslagstavla.

3. Om ersättaren för en ledamot i fullmäktige är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, inträder i ledamotens ställe den ersättare som enligt den ordning som har bestämts för ersättarna står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den första platsen för partiet i valkretsen. Om en sådan ersättare inte kan tjänstgöra, inträder den ersättare som står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den andra platsen för partiet och så vidare efter samma grund. Om ett partis samtliga ersättare är förhindrade att i en ledamots ställe inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i sammanträdet, inträder en ersättare som har utsetts för partiet i en annan valkrets efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där partiets röstetal är högst.

4. Rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men inte i besluten har
- de personer som anges i 4 § tredje stycket,
- ledamöterna i stiftsstyrelsen och en ordförande eller en vice ordförande i någon annan nämnd eller i en beredning vid handläggningen av ären-

den som har beretts av nämnden eller beredningen och vid besvarande av interpellationer eller frågor som har framställts till ordföranden vid behandlingen av revisionsberättelsen för den verksamhet som hans uppdrag avser,

- en revisor hos stiftssamfälligheten vid behandlingen av revisionsberättelsen för den verksamhet som hans uppdrag avser,
- ordföranden eller vice ordföranden i församlings eller kyrklig samfällighets kyrkoråd i ärenden som rör församlingen eller den kyrkliga samfälligheten särskilt, eller
- anställda hos stiftssamfälligheten eller särskilda sakkunniga som stiftsfullmäktige har kallat för att meddela upplysningar vid sammanträdet.

5. Det är då val av kyrkofullmäktige har ägt rum i hela landet förrättats val till de befattningar inom samfälligheten som blir lediga vid årets slut av de nyvalda stiftsfullmäktige vid ett sammanträde snarast efter valperiodens början. Dessa förrättat också andra val som ankommer på stiftsfullmäktige och avser tid efter utgången av det nämnda året.

25 kap.

8 §

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på stiftsstyrelsen och andra nämnder än egendomsnämnden:

- 12 kap. 8 och 9 §§ om uppdragets upphörande,
- 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
- 12 kap. 11 § första stycket om ekonomiska förmåner,
- 12 kap. 12 § om omröstning,
- 12 kap. 13 § om reservation,
- 17 kap. 12 och 13 §§ om uppdragets upphörande när valet har upphävts och om verkan av ledamots avgång,
- 17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
- 17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
- 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 17 kap. 20 § om beslutförhet,
- 17 kap. 21 § om jäv,
- 17 kap. 22 § om ärendenas avgörande och protokollet,
- 17 kap. 23 § om framställningar till kyrkorådet m.m.,

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd m.m. i församling tillämpas på stiftsstyrelsen och andra nämnder än egendomsnämnden:

- 12 kap. 8-9 a §§ om uppdragets upphörande,
- 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
- 12 kap. 11 § första stycket om ekonomiska förmåner,
- 12 kap. 12 § om omröstning,
- 12 kap. 13 § om reservation,
- 17 kap. 12 och 13 §§ om uppdragets upphörande när valet har upphävts och om verkan av ledamots avgång,
- 17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
- 17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
- 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 17 kap. 20 § om beslutförhet,
- 17 kap. 21-23 §§ om jäv,
- 17 kap. 24 § om ärendenas avgörande och protokollet,
- 17 kap. 25 § om framställningar till kyrkorådet m.m.,

17 kap. 26 och 27 §§ om reglemente och delegering,
 17 kap. 29 § om tillsättning av nämnder,
 17 kap. 30 § om handläggningen av vissa ärenden,
 17 kap. 31 § om närvarorätt vid sammanträden.

17 kap. 28–34 §§ om reglemente och delegering,
 17 kap. 36 § om tillsättning av nämnder,
 17 kap. 37 § om handläggningen av vissa ärenden,
 17 kap. 38 § om närvarorätt vid sammanträden.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om församling, kyrkofullmäktige och kyrkoråd skall avse stiftssamfälligheten, stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen.

2. Föreskrifterna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden skall avse biskopen och *vice ordföranden i stiftsstyrelsen*. I stiftsstyrelsen och andra nämnder i Uppsala stift gäller *detsamma* också för den biträdande biskopen.

2. Föreskrifterna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden skall avse biskopen och, *när denne har förhinder, domprosten*. I stiftsstyrelsen och andra nämnder i Uppsala stift gäller *vad som nu har sagts om biskopen* också för den biträdande biskopen.

3. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på stiftssamfällighetens anslagstavla.

4. Stiftsstyrelsen skall underrätta församlingarna om frågor av större ekonomisk betydelse. Stiftsstyrelsen får begära upplysningar från församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas kyrkoråd, när det behövs för att stiftsstyrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

5. Stiftsstyrelsen får, om inte stiftsfullmäktige beslutar något annat, uppdra åt kyrkorådet eller någon annan nämnd i en församling eller kyrklig samfällighet att verkställa beslut av stiftsfullmäktige eller att förvalta anslag som enligt fastställd budget eller särskilt beslut blivit anvisat åt församlingen eller den kyrkliga samfälligheten.

26 kap.

5 §

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd i församling tillämpas på egendomsnämnden:
 12 kap. 8 och 9 §§ om uppdragets upphörande,
 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § första stycket om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 12 och 13 §§ om uppdragets upphörande när valet

Följande föreskrifter i denna lag om kyrkoråd i församling tillämpas på egendomsnämnden:
 12 kap. 8–9 a §§ om uppdragets upphörande,
 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § första stycket om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 12 och 13 §§ om uppdragets upphörande när valet

har upphävts och om verkan av ledamots avgång,
 17 kap. 14 och 15 §§ om ordförandeskapet,
 17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
 17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 22 § om ärendenas avgörande och protokollet,
 17 kap. 23 § om framställningar till kyrkoråden m.m.,
 17 kap. 26 och 27 §§ om reglemente och delegering.

har upphävts och om verkan av ledamots avgång,
 17 kap. 14 och 15 §§ om ordförandeskapet,
 17 kap. 16 § om när sammanträdena skall hållas,
 17 kap. 17 och 18 §§ om kallelse till sammanträdena,
 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 21–23 §§ om jäv,
 17 kap. 24 § om ärendenas avgörande och protokollet,
 17 kap. 25 § om framställningar till kyrkoråden m.m.,
 17 kap. 28–34 §§ om reglemente och delegering.

Därvid skall följande gälla.

1. Föreskrifterna om kyrkoråd skall avse egendomsnämnden.
2. Föreskrifterna om församlingen, kyrkofullmäktige och kyrkostämman skall avse stiftssamfälligheten och stiftsfullmäktige.

33 kap. 8 §

Följande föreskrifter om kyrkoråd m.m. skall tillämpas på tillsättningsnämnden.
 12 kap. 8 § om uppdragets upphörande,
 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 11–13 §§ om valperiodens längd m.m.,
 17 kap. 14 § andra stycket om ordförandeskapet,
 17 kap. 16–18 §§ om sammanträden m.m.,
 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 21 § om jäv,
 17 kap. 22 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Följande föreskrifter om kyrkoråd m.m. skall tillämpas på tillsättningsnämnden.
 12 kap. 8–9 a §§ om uppdragets upphörande,
 12 kap. 10 § om ledighet från anställning,
 12 kap. 11 § om ekonomiska förmåner,
 12 kap. 12 § om omröstning,
 12 kap. 13 § om reservation,
 17 kap. 11–13 §§ om valperiodens längd m.m.,
 17 kap. 14 § andra stycket om ordförandeskapet,
 17 kap. 16–18 §§ om sammanträden m.m.,
 17 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
 17 kap. 20 § om beslutförhet,
 17 kap. 21–23 §§ om jäv,
 17 kap. 24 § om ärendenas avgörande och protokollet.

24 §

Vid tillsättning av en prästtjänst skall avseende fästas bara vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet. Bland de grunder som sålunda skall beaktas skall skickligheten sättas främst, om det inte finns särskilda skäl för något annat.

Vid tillsättning av en *biskops-* eller prästtjänst skall avseende fästas bara vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet. Bland de grunder som sålunda skall beaktas skall skickligheten sättas främst, om det inte finns särskilda skäl för något annat.

Närmare föreskrifter om vad som sägs i första stycket meddelas av regeringen.

30 §

Kyrkorådets, tillsättningsnämndens eller stiftsstyrelsens beslut enligt detta kapitel får i andra fall än som avses i 27 § överklagas enligt bestämmelserna i 22 kap. om *kommunalbesvär*.

Kyrkorådets, tillsättningsnämndens eller stiftsstyrelsens beslut enligt detta kapitel får i andra fall än som avses i 27 § överklagas enligt bestämmelserna i 22 kap. om *laglighetsprövning*.

34 kap.

14 §

En arbetstagarorganisation får inte anordna eller på något annat sätt orsaka stridsåtgärder som inte tillåts enligt 11 och 12 §§. En sådan organisation får inte heller genom understöd eller på något annat sätt medverka vid *tillåtna* stridsåtgärder.

En arbetstagarorganisation får inte anordna eller på något annat sätt orsaka stridsåtgärder som inte tillåts enligt 11 och 12 §§. En sådan organisation får inte heller genom understöd eller på något annat sätt medverka vid *otillåtna* stridsåtgärder.

Om en präst som tillhör en arbetstagarorganisation tänker inleda eller har inlett en otillåten stridsåtgärd, är arbetstagarorganisationen skyldig att söka hindra åtgärden eller verka för att den upphör.

37 kap.

21 §

Kyrkorådets, tillsättningsnämndens eller stiftsstyrelsens beslut enligt detta kapitel får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. om *kommunalbesvär*.

Kyrkorådets, tillsättningsnämndens eller stiftsstyrelsens beslut enligt detta kapitel får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. om *laglighetsprövning*.

42 kap.

8 §

Till kyrkofonden betalas

Till kyrkofonden betalas

1. allmän och särskild kyrkoavgift enligt 13–16 §§,
2. statsbidrag som beviljas för ändamålet.

1. allmän och särskild kyrkoavgift enligt 13–15 §§,
2. statsbidrag som beviljas för ändamålet.

Till kyrkofonden skall också föras avkastning och ersättning från fondens tillgångar och från andra kapitaltillgångar enligt regeringens bestämmande.

43 kap.

10 §

I fråga om valbarhet till elektor eller ersättare för elektor, verkan av att valbarheten upphör och rätt att avsäga sig uppdraget tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 5 § första stycket, 8 och 9 §§ om ledamot och ersättare i kyrkofullmäktige.

I fråga om valbarhet till elektor eller ersättare för elektor, verkan av att valbarheten *eller uppdraget* upphör och rätt att avsäga sig uppdraget tillämpas föreskrifterna i 12 kap. 5 § första stycket, 8–9 a §§ om ledamot och ersättare i kyrkofullmäktige.

Den som har fyllt 18 år senast på dagen för elektorsvalet är dock valbar.

44 kap.

11 §

Val av prästledamot och ersättare för denne får överklagas hos *kammarrätten*.

Val av prästledamot och ersättare för denne får överklagas hos *länsrätten*.

Skrivelsen med överklagandet skall ges in till domkapitlet inom tio dagar efter det att valet avslutades.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

12 §

Domkapitlet skall inhämta valförrättarens förklaring över överklagandet samt valsedlar och övriga valhandlingar. Domkapitlet skall sända dessa handlingar och överklagandet med eget yttrande till *kammarrätten*.

Domkapitlet skall inhämta valförrättarens förklaring över överklagandet samt valsedlar och övriga valhandlingar. Domkapitlet skall sända dessa handlingar och överklagandet med eget yttrande till *länsrätten*.

19 §

Stiftsfullmäktiges val av ledamöter och ersättare för dessa i

Stiftsfullmäktiges val av ledamöter och ersättare för dessa i

domkapitlet får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. om *kommunalbesvär*.

domkapitlet får överklagas enligt föreskrifterna i 22 kap. om *laglighetsprövning*.

45 kap.

29 §

Elektors- och biskopsvalen överklagas hos *kammarrätten*.

Elektors- och biskopsvalen överklagas hos *länsrätten*.

Skrivelsen med överklagandet skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då biskopsförslaget har blivit kungjort genom anslag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

46 kap.

10 §

För val av elektor utgör varje pastorat i valkretsen ett valdistrikt.

Av 16 § framgår att det i vissa fall kan hållas gemensamt val för flera distrikt.

Av 14 § framgår att det i vissa fall kan hållas gemensamt val för flera distrikt.

47 kap.

1 §

Följande val skall vara proportionella under de förutsättningar som anges i 2 §:

1. val av ledamöter och ersättare i *indelningsdelegerade* enligt 9 kap. 3 §,

2. val av ledamöter och ersättare i *arbetsutskottet* eller i en *kommitté* enligt 9 kap. 16 §,

3. val av ledamöter och ersättare i *församlingsdelegerade* enligt 15 kap. 4 §,

4. val av ledamöter och ersättare i *kyrkoråd* och *övriga nämnder* i församlingar enligt 17 kap. 6 och 29 §§,

5. val av ledamöter och ersättare i *kyrkoråd* och *övriga nämnder* i *kyrkliga samfälligheter* enligt 18 kap. 3 §,

6. val av *revisorer* och *revisorsersättare* enligt 20 kap. 1 §,

7. val av ledamöter och ersättare i *stiftsstyrelsen* och *övriga*

Föreskrifterna i detta kapitel gäller proportionella val som förrättas av

- *kyrkofullmäktige,*
- *kyrkostämman,*
- *församlingsdelegerade,*
- *stiftsfullmäktige,*
- *kyrkorådet* eller någon annan nämnd i en församling eller kyrklig samfällighet,
- *stiftsstyrelsen,*
- *indelningsdelegerade,*
- *elektorer för val av ledamöter och ersättare i stiftsfullmäktige,*
- *elektorer för val av ledamöter och ersättare i kyrkomötet,*
- *kyrkomötet.*

nämnder i stiftssamfälligheter enligt 25 kap. 4 och 8 §§,

8. val av ledamöter och ersättare i egendomsnämnden enligt 26 kap. 2 §,

9. val av ledamöter och ersättare i organ som tillsätts av kyrkomötet enligt 29 kap. 30 och 31 §§,

10. val av ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnd enligt 33 kap. 5 och 7 §§,

11. val av ledamöter och ersättare i Domkyrkorådet i Lund enligt 39 kap. 5 §,

12. val av elektorerna och ersättare för dessa vid val av ledamöter och ersättare i stiftsfullmäktige enligt 43 kap. 8 och 9 §§,

13. val av ledamöter och ersättare i stiftsfullmäktige enligt 43 kap. 15 §,

14. val av lekmannaledamöter och ersättare för dessa i domkapitel enligt 44 kap. 17 §,

15. val av elektorerna och ersättare för dessa vid biskopsval enligt 45 kap. 5 och 6 §§,

16. val av elektorerna och ersättare för dessa vid val av ledamöter och ersättare i kyrkomötet enligt 46 kap. 15 och 16 §§,

17. val av ledamöter och ersättare i kyrkomötet enligt 46 kap. 25 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats eller val som har förrättats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § kommunallagen (1991:900) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Fullmäktige skall besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Om det med stöd av 4 kap. 35 § har anställts en politisk sekreterare för de förtroendevalda i ett parti, skall detta beaktas när stödet bestäms.

Om det med stöd av 4 kap. 30 § har anställts en politisk sekreterare för de förtroendevalda i ett parti, skall detta beaktas när stödet bestäms.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995.

Chefen för Civildepartementet tillkallade den 18 maj 1992 en parlamentarisk kommitté med uppgift att se över den statliga regleringen av Svenska kyrkans ställning, organisation och ekonomi (dir. 1992:45). Kommittén antog namnet Kyrkoberedningen (*ordförande*: hovrättspresidenten Carl Axel Petri).

I Kyrkoberedningens uppdrag ingick bl.a. att överväga en anpassning av kyrkolagens bestämmelser om församlingar m.m. till motsvarande bestämmelser i kommunallagen och att se över det kyrkliga utjämnings-systemet. Genom särskilda beslut har regeringen till beredningen lämnat över riksdagsskrivelsen 1991/92:222 i den del den avsåg tystnadsplikt för diakoner samt kyrkomötets skrivelser 1992:6 om kyrkoherdes självskrivenerhet i utskott och 1989:8 om kyrkokommunalt partistöd.

Kyrkoberedningen har behandlat dessa frågor i delbetänkandet Vissa kyrkofrågor (SOU 1993:46). Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i detta ärende (C93/507/KY).

I det följande behandlar regeringen de förslag som finns i det angivna betänkandet med undantag för frågan om det kyrkliga utjämnings-systemet. I den frågan har regeringen genom ett beslut den 9 juni 1994 tillkallat en särskild utredare med uppdrag att göra en fortsatt översyn av utjämningsystemet (dir. 1994:52).

1994 års kyrkomöte har fått tillfälle att yttra sig över ett förslag till ändringar i kyrkolagen (1992:300) avseende de nyss angivna frågorna (RegSkr 1994:1, 1KL 1994:2, kskr. 1994:9). Kyrkomötet har i allt väsentligt godtagit lagförslaget men också hemställt om en del andra ändringar i kyrkolagen. I denna proposition behandlas dock i huvudsak frågor som har samband med regeringens skrivelse. Vissa andra frågor som kyrkomötet har tagit upp, t.ex. frågan om att anpassa kyrkolagen till ny arbetsrättslig lagstiftning, avser regeringen att återkomma till.

Vid 1993 års kyrkomöte behandlades vissa kyrkokommunala frågor (1KL 1993:1, kskr 1993:10). Vi tar också upp några av dem i denna proposition.

Härutöver föreslås också vissa ändringar i kyrkolagens överklaganderegler.

Slutligen föreslås en justering i kommunallagen.

Lagrådet

I denna proposition läggs fram förslag om en ny instansordning när det bl.a. gäller överklagande av kyrkokommunala beslut. I regeringens proposition 1994/95:27 Fortsatt reformering av instansordningen m.m. i de allmänna förvaltningsdomstolarna föreslås bl.a. ändringar i kommunallagen (1991:900) som innebär att kommunalbesvärsmålen skall prövas i länsrätt i stället för i kammarrätt som första instans och att det skall krävas prövningstillstånd vid överklagande från länsrätt till kammarrätt. Lagrådet har yttrat sig över förslaget och lämnat det utan erinran. Med

anledning av detta får det anses att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse när det gäller förslagen om att införa en motsvarande ordning på det kyrkliga området.

4 Anpassning av lagstiftningen om kyrkliga kommuner till den nya kommunallagen

Regeringens förslag: Kyrkolagens bestämmelser om de kyrkliga kommunerna anpassas i princip till motsvarande bestämmelser för de borgerliga kommunerna i den nya kommunallagen. Anpassningen görs med särskild hänsyn till att Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund och till den kyrkokommunala strukturen på lokalplanet.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 73).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker överlag beredningens förslag.

Svenska kyrkans centralstyrelse framhåller att förslagen i huvudsak är väl avvägda. Församlingens grundläggande karaktär av en kristen gemenskap och ett utflöde av Svenska kyrkan som ett evangelisk-lutherskt trossamfund har fått utgöra en given utgångspunkt. *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund* betonar att samma allmänna kommunalrättsliga principer skall gälla för såväl de kyrkliga som de borgerliga kommunerna.

Domkapitlet i Strängnäs ställer sig visserligen bakom beredningens avvägningar men ifrågasätter rent principiellt om inte större hänsyn bör tas till att Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund och till den kyrkokommunala struktur som råder på lokalplanet. Domkapitlet markerar också en viss tveksamhet till traditionen att i möjligaste mån anpassa kyrkolagen till kommunallagen. Även andra remissinstanser ger uttryck för motsvarande uppfattning. *Domkapitlet i Växjö* understryker för sin del kraftigt att den dubbla anvarslinjen med sina två grundprinciper (det folkliga självstyret och den prästerliga ämbetsförvaltningen) och sin samverkansmodell bör vara vägledande i allt kyrkligt organisationsarbete.

1994 års kyrkomöte har i huvudsak tillstyrkt förslagen. Kyrkomötet har framhållit att det är väsentligt att regleringen av Svenska kyrkans organisation på lokalplanet så långt möjligt ansluter till kommunallagens regler.

Skälen för regeringens förslag: Den kyrkokommunala lagstiftningen är uppbyggd av ett stort antal detaljerade regler. Lagregleringen har av tradition varit anpassad till motsvarande regler för de borgerliga kommunerna. Numera finns föreskrifterna i kyrkolagen (1992:300).

Den 1 januari 1992 trädde en ny kommunallag (1991:900) i kraft. Den innehåller flera nyheter i förhållande till äldre kommunallagstiftning. Följande nyheter förtjänar att nämnas särskilt.

Den allmänna kommunala kompetensen beskrivs tydligare bl.a. genom att flera av de kommunala kompetensprinciperna anges direkt i lagen. Kommunerna har fått ökad frihet att organisera sin nämndverksamhet. I princip är kommunstyrelsen numera den enda obligatoriska nämnden. Det har skapats utrymme för en ökad delegering, både från fullmäktige till nämnderna och inom nämnderna. Reglerna om fullmäktige har förenklats och gjorts tydligare. Nya jävsregler gäller för nämnderna efter modell från förvaltningslagen (1986:223). Reglerna om den ekonomiska förvaltningen är nästan helt och hållet nya och medger en bättre ekonomistyrning. Reglerna om kommunalbesvär har gjorts tydligare och mer överskådliga. Termen kommunalbesvär har i lagtexten ersatts av laglighetsprövning.

I samband med att kyrkomötet behandlade förslaget till ny kyrkolag togs frågan om en kommunallagsanpassning upp (1KL 1991:9, kskr.13). Enligt kyrkomötets beslut bör kyrkolagen anpassas till den nya kommunallagen.

Kyrkoberedningens förslag om en kommunallagsanpassning har i stort sett tillstyrkts av remissinstanserna. Det finns sålunda en bred uppslutning kring att regleringen av de kyrkliga kommunerna också i fortsättningen bör ansluta till kommunallagens regler. Årets kyrkomöte har understrukit behovet av en sådan anslutning. Regeringen delar denna uppfattning.

Kyrkoberedningen har i sitt slutbetänkande Staten och trossamfunden (SOU 1994:42) föreslagit att församlingarnas kommunstatus bör upphöra i samband med de föreslagna relationsförändringarna mellan staten och Svenska kyrkan. I belysning av detta kan man naturligtvis ifrågasätta om det nu finns anledning att fullfölja traditionerna med en nära anpassning av den kyrkokommunala lagstiftningen efter kommunala förhållanden. Det finns emellertid i den nya kommunallagen regler som från grundläggande demokratiska utgångspunkter är mycket betydelsefulla och som därför också bör få genomslag på det kyrkliga området. Regeringen har därför stannat för att föreslå en del förändringar av kyrkolagens regler om församlingar och samfälligheter i syfte att anpassa dem till den nya kommunallagen och till vissa av de ändringar som riksdagen har beslutat med anledning av prop. 1993/94:188 Lokal demokrati och som trädde i kraft den 1 juli 1994. Vid avvägningen av i vilken omfattning som anpassningen bör göras har vi tagit utgångspunkt i det förhållandet att Svenska kyrkan är ett trossamfund och också tagit hänsyn till den speciella struktur som råder på lokalplanet inom Svenska kyrkan.

Regeringens förslag: Grunden för regleringen av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas kompetens ändras inte. På samma sätt som i kommunallagen anges dock några av de grundläggande kommunala kompetensprinciperna direkt i lagtexten, nämligen lokaliserings- och likställighetsprinciperna samt retroaktivitetsförbudet.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 86).

Remissinstanserna: Nästan alla remissinstanser tillstyrker beredningens förslag. Några har invändningar mot att införa ett särskilt kyrkokommunalt medlemsbegrepp. Många har synpunkter på lokaliseringsprincipens räckvidd när det gäller internationell diakoni och hjälpverksamhet.

Svenska kyrkans centralstyrelse anser att det är olämpligt att ha ett medlemsbegrepp i kyrkolagen som skiljer sig från det som finns i religionsfrihetslagen genom att det endast avser medlemskapet i församlingen som kyrklig kommun. Religionsfrihetslagens medlemsbegrepp avser däremot tillhörigheten till Svenska kyrkan som trossamfund och återfinns exempelvis i 12 kap. 2 § kyrkolagen som ett villkor för rösträtt. Det föreslagna medlemsbegreppet riskerar enligt centralstyrelsen att framhäva och ge företräde åt församlingens kyrkokommunala form framför församlingens mer grundläggande ställning som den lokala manifestationen av kyrkan.

Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund tycker att begreppet "medlemmar" i de föreslagna nya paragraferna i 11 kap. bör definieras i lagtext. *Svenska kyrkans centralstyrelse* framhåller vikten av att hänsyn tas till de speciella förtecken som omger den församlingskommunala verksamheten vid bedömningen av främst lokaliseringsprincipens räckvidd.

1994 års kyrkomöte har invändningar mot att uttrycket "medlem" används i lagtexten som en kommunalrättslig begreppsbestämning. Enligt kyrkomötet kunde en möjlighet vara att i stället för begreppet medlem uttryckligen ange vad som avses, nämligen den som är folkbokförd i församlingen. I övrigt har kyrkomötet tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Nuvarande reglering

Föreskrifterna om de kyrkliga kommunernas kompetens finns i 11 kap. 1-7 §§ kyrkolagen. Liksom i äldre kommunallagstiftning på det borgerliga området finns en allmän kompetensregel. Den säger att en församling själv eller i samverkan med andra församlingar får sköta sina

angelägenheter. Den kompletteras med en i sju punkter i princip uttömmande uppräknig av vad som avses med församlingsangelägenheter.

I den nya kommunallagen har det gjorts betydelsefulla förändringar i regleringen av den kommunala kompetensen. Av tradition har kompetensen uttryckts i den allmänt formulerade bestämmelsen att kommunerna sköter sina egna angelägenheter. I den nya lagen har denna regel förtydligats och kompletterats. Syftet har varit att ge läsaren en möjlighet att redan av lagen utläsa de grundläggande principer för den kommunala kompetensen som har vuxit fram i rättspraxis.

Kompetensregleringen finns i 2 kap. 1-10 §§ kommunallagen. Grundregeln är att kommunerna får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Förutom kravet på ett allmänintresse uttrycks därigenom också den s.k. lokaliseringsprincipen. Härutöver finns bestämmelser som uttrycker den kommunala likställighetsprincipen och förbudet mot att fatta beslut med tillbakaverkande kraft (retroaktivetsförbudet). Det finns också en särskild reglering om kommunernas kompetens i näringslivsfrågor.

Den kyrkokommunala kompetensen bör i grunden inte ändras

Redan i jämförelse med äldre kommunallagar har man i den kyrkliga lagstiftningen valt en annan teknik för att uttrycka kompetensen. Det hänger främst samman med den uppdelning av församlingsangelägenheter som görs mellan församlingar och kyrkliga samfälligheter. Det har ansetts nödvändigt att återge de olika församlingsangelägenheterna på en sådan detaljerad nivå att de kan urskiljas när man anger de olika kyrkokommunala organens befogenheter. Samtidigt har det ansetts viktigt att markera att församlingarna utgör grunden i den kyrkliga organisationen. Det finns därför en punktvis uppräknig i lagen av vad som avses med församlingsangelägenheter.

Den speciella kyrkokommunala strukturen motiverar enligt regeringens mening väl den detaljerade regleringen av församlingsangelägenheterna. Därför bör uppbyggnaden av den nuvarande kompetensregleringen för församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna i grunden inte ändras. Trots det bör en del förtydliganden göras, så att man får en bättre överblick över vad församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna får syssla med. Viktiga principer för verksamheten bör, liksom i kommunallagen, kunna utläsas ur kyrkolagen. Därför bör den grundläggande allmänna kompetensregeln kompletteras med föreskrifter som uttrycker några av de viktiga kompetensprinciperna.

En sådan princip är *lokaliseringsprincipen*. Den anger att det alltid måste finnas ett lokalt förankrat intresse av en åtgärd, antingen i förhållande till en kommuns geografiska område eller till medlemmarna eller till båda delar. Även på det kyrkokommunala området måste det anses rimligt med ett krav på lokal anknytning för att en åtgärd skall vara kompetenslig. Vi föreslår därför att kravet på anknytning till en för-

samlings eller berörda församlingars områden eller till deras medlemmar uttrycks i lagtexten.

Som kyrkomötet har framhållit kan det vara vanskligt att använda begreppet medlem i detta sammanhang. Det får inte blandas samman med religionsfrihetslagens medlemsbegrepp som avser tillhörigheten till Svenska kyrkan som trossamfund. Som regeringen anförde i skrivelsen till kyrkomötet (RegSkr 1994:1) bör man dock inte överdriva risken för en sådan sammanblandning, särskilt inte om det klart framgår av motiven till lagtexten att man med församlingsmedlem avser bara den som är folkbokförd i en församling. Man måste också beakta att man i det pågående arbetet med grunderna för tillhörigheten till trossamfundet Svenska kyrkan inte använder begreppet medlem utan just tillhörig. Att i stället använda formuleringen "folkbokförd i församlingen" medför lagtekniska svårigheter och ett otympligt lagspråk. Vi anser därför att man inte bör frångå förslaget att använda begreppet medlem för att uttrycka den kommunalrättsliga statusen.

Den kommunala *likställighetsprincipen* innebär att en kommuns medlemmar skall behandlas lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Det finns alltså ett krav på objektivitet och rättvisa i den kommunala verksamheten. Ett sådant objektivitets- och rättvisekrav gäller också på det kyrkokommunala området. Likställighetsprincipen bör därför komma till uttryck i kyrkolagen.

Likaså bör *retroaktivitetsförbudet* återges i lagtexten. Det är en från rättssäkerhetssynpunkt generellt sett viktig princip.

Däremot finns det enligt vår mening inte något behov av en särskild reglering av församlingarnas kompetens på näringslivsområdet. Det förekommer visserligen en del kyrkokommunal verksamhet i företagsform och måhända också en del understöd till näringslivet. Tillåtligheten av sådan verksamhet bör dock kunna bestämmas med tillräckligt stöd av den grundläggande kompetensbestämmelsen som vi föreslår skall finnas kvar.

6 Återkallande av förtroendeuppdrag

Regeringens förslag: Kyrkofullmäktige, kyrkostämman, församlingsdelegerade eller stiftsfullmäktige får under löpande mandatperiod möjlighet att återkalla uppdraget för en förtroendevald som utsetts av dem och som vägrats ansvarsfrihet eller dömts för ett allvarligt brott.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 76).

Remissinstanserna: Så gott som samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget att förtroendevaldas uppdrag skall kunna återkallas under vissa betingelser.

1994 års kyrkomöte har inget att erinra i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelser om hur de förtroendevaldas uppdrag upphör finns i 12 kap. 8 och 9 §§ kyrkolagen. Med förtroendevald avses valda ledamöter och ersättare i kyrkofullmäktige, församlingsdelegerade, stiftsfullmäktige, kyrkorådet, stiftsstyrelsen och övriga nämnder samt beredningar. Med förtroendevald avses också revisorer och revisorsersättare, ordföranden och vice ordföranden i kyrkostämman samt kyrkoherden eller någon annan präst som har utsetts till ordförande eller vice ordförande i kyrkorådet. När den förtroendevalde upphör att vara valbar upphör uppdraget automatiskt. När han vill avgå skall det organ som har utsett honom befria honom från uppdraget, om det inte finns särskilda skäl som talar mot det. Däremot saknas i kyrkolagen regler om möjlighet att i andra fall entlediga en förtroendevald.

I borgerliga kommuner infördes en sådan befogenhet för fullmäktige genom 1991 års kommunallag. Fullmäktige fick då rätt att entlediga förtroendevalda som vägrats ansvarsfrihet eller som dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver. Bestämmelserna gäller förtroendevalda som fullmäktige har utsett. Att det finns ett system för utkrävande av ansvar ansågs viktigt för allmänhetens förtroende för de kommunala förvaltningarna, eftersom dessa bedrivs för kommunmedlemmarnas skull och på deras uppdrag.

Enligt brottsbalkens bestämmelser om tjänstefel har de förtroendevalda ett straffrättsligt ansvar vid myndighetsutövning där prövningen görs vid domstol. Det ansågs dock att frågan om utkrävande av ansvar borde ses i ett vidare perspektiv och grundas på fullmäktiges förtroende för dem de utsett att ha kommunala uppdrag. Fullmäktige fick därför rätt att i vissa fall entlediga ledamöter och ersättare i styrelsen, övriga nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer och revisorsersättare.

De skäl som har åberopats för att införa en regel i kommunallagen om entledigande av en förtroendevald har självfallet giltighet även inom det kyrkokommunala området. Att kunna upprätthålla allmänhetens förtroende för dem som har valts till kyrkokommunala uppdrag framstår som angeläget, med hänsyn till uppdragets karaktär av förtroendeuppdrag inom trossamfundet Svenska kyrkan till och med än mer angeläget än inom de borgerliga kommunerna. Det bör därför enligt regeringens mening vara möjligt att under vissa omständigheter entlediga förtroendevalda som utsetts av kyrkofullmäktige, kyrkostämman, församlingsdelegerade eller stiftsfullmäktige. Förutsättningarna för ett sådant entledigande bör vara desamma som anges i kommunallagen, nämligen att den förtroendevalde har vägrats ansvarsfrihet eller genom dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver.

Regeringens bedömning: Kyrkolagens regler om ekonomiska förmåner till de förtroendevalda bör inte ändras i nuläget.

Beredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se betänkandet s. 78).

Remissinstanserna delar beredningens bedömning. Det framhålls bl.a. att arvoden inom det kyrkliga området inte torde spela en avgörande roll för villigheten att ta på sig förtroendeuppdrag. Det ideella inslaget är med all sannolikhet alltjämt betydande.

1994 års kyrkomöte har inget att erinra i denna del.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om ekonomiska förmåner till kyrkokommunalt förtroendevalda finns i 12 kap. 11 § kyrkolagen. Kyrkofullmäktige och kyrkostämman i en församling samt kyrkofullmäktige och församlingsdelegerade i en kyrklig samfällighet får besluta att förtroendevalda i församlingen respektive samfälligheten i skäligen omfattning skall få ersättning för resekostnader och andra utgifter som föranleds av uppdraget, ersättning för förlorad arbetsinkomst samt arvode. Samma förhållanden gäller i en stiftssamfällighet. Om en församling ingår i en total pastoratssamfällighet eller i en total flerpastoratssamfällighet får kyrkofullmäktige i samfälligheten besluta att förtroendevalda i församlingens kyrkoråd eller kyrkostämma skall få sådan ersättning och arvode. Arvode skall bestämmas till lika belopp för lika uppdrag.

I motsats till kyrkolagen har kommunallagen en reglering som uttrycker en rätt för de förtroendevalda att få ersättning för vissa inkomster och förmåner som de förlorar när de fullgör sina uppdrag. Kommuner och landsting är skyldiga att besluta dels om ersättning för den arbetsinkomst samt om de pensions- och semesterförmåner som de förtroendevalda förlorar när de fullgör sina uppdrag, dels enligt vilka grunder ersättningen skall betalas. När det gäller andra ekonomiska förmåner (resekostnadsersättning, arvode, pension m.m.) till de förtroendevalda är kommunallagens föreskrifter inte tvingande för fullmäktige.

Kommunallagens bestämmelser om rätt för de förtroendevalda till ersättning för förlorad arbetsinkomst samt förlorade pensions- och semesterförmåner har ifrågasatts med hänsyn till att de gett upphov till vissa tillämpningsproblem. Regeringen har därför tillkallat en kommitté som skall utreda vissa frågor om de förtroendevaldas villkor i kommuner och landsting (dir. 1994:86). I översynen kommer att ingå bl.a. kommunallagens regler om ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Med hänsyn till detta och till remissinstansernas inställning bör det enligt vår mening inte nu göras någon ändring av kyrkolagens föreskrifter om ekonomiska förmåner till förtroendevalda.

Regeringens förslag: Kyrkokommunernas möjligheter att delegera ärenden utökas i huvudsak på motsvarande sätt som skett för de borgerliga kommunerna. Det gäller både från kyrkofullmäktige till nämnder och inom nämnderna.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 100).

Remissinstanserna tillstyrker eller har ingen erinran mot förslagen.

1994 års kyrkomöte har tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En viktig del i den nya kommunallagen är att det har skapats större möjligheter att delegera ärenden. Det gäller både från fullmäktige till nämnder och inom nämnderna.

Vad först gäller *delegering från fullmäktige* till nämnderna angavs i den äldre kommunallagen att kommunens beslutanderätt utövades av fullmäktige med en möjlighet att delegera utom i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller i den mån annat följde av lag eller annan författning. En motsvarande reglering finns i kyrkolagen för de kyrkliga kommunerna.

Den ändringen har gjorts i 1991 års kommunallag att det i stället räknas upp de ärenden i vilka fullmäktige måste besluta, bl.a. när det gäller målen och riktlinjerna för verksamheten, budgeten, skatten, organisationen och val. Sådant som inte anges i kommunallagen eller i speciallagstiftning som förbehållet fullmäktiges beslutsområde kan i princip delegeras.

Vi kan, i likhet med Kyrkoberedningen och remissinstanserna, inte finna att det är påkallat med en motsvarande nyordning för de kyrkliga kommunerna. Däremot bör det i likhet med vad som gäller enligt kommunallagen vara möjligt att delegera enskilda ärenden och inte bara grupper av ärenden. Det bör också vara möjligt för kyrkofullmäktige att ge s.k. finansbemyndiganden till kyrkorådet eller andra nämnder. På så sätt kan fullmäktige bevilja nämnderna ett ramanslag för en hel verksamhet eller för en hel nämnd, vilket kan underlätta en mer målorienterad styrning av verksamheten. Det krävs dock i sådana fall att fullmäktige har tagit ställning till verksamhetens omfattning och inriktning samt till kostnaderna i stort. Riktlinjer för hur anslagen får användas kan då läggas fast genom en hänvisning till olika måldokument.

När det gäller *delegering inom nämnderna* har det i 1991 års kommunallag tagits in nya regler som innebär

- att det delegeringsbara området utvidgas utom i fråga om ärenden om myndighetsutövning mot enskilda,
- att nämnderna själva får besluta om delegering utan fullmäktiges tillstånd,
- att förvaltningschefer får vidaredelegera till andra anställda,
- att brådskande ärenden får delegeras.

De nya delegeringsreglerna syftar till att skapa utrymme för en smidigare ärendehantering hos nämnderna och också till att ge nämnderna möjlighet att ägna sig åt mer övergripande frågor av direkt politisk betydelse, medan tjänstemän kan ägna sig åt den mer löpande ärendehantering. Det resonemanget har också bäring på de kyrkokommunala nämnderna. Motsvarande regler bör därför införas för kyrkorådet och övriga nämnder hos de kyrkliga kommunerna.

9 Kyrkofullmäktiges arbetsformer

Regeringens förslag: Reglerna om kyrkofullmäktiges arbetsformer anpassas i huvudsak till vad som gäller för fullmäktige i borgerliga kommuner.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 118).

Remissinstanserna: I stort sett alla remissinstanser tillstyrker eller motsätter sig inte förslaget. Endast två har synpunkter på enskilda frågor.

Stiftsstyrelsen i Stockholm anser att reglerna för inkallelse av ersättare i stiftsfullmäktige bör förändras. Nuvarande lagrum har utformats som om valet av ersättare skett genom direkta val med valsedlar på sätt som sker vid val till landsting och kommunfullmäktige. I Stockholms stift har valet till stiftsfullmäktige i vissa valkretsar skett med acklamation.

Sveriges kyrkokamerala förening tar upp frågan om rätt att delta i kyrkofullmäktiges överläggningar. Föreningen anser att de föreslagna bestämmelserna skall kompletteras med en lagreglerad rätt även för kyrkorådets ordförande och vice ordförande att delta i överläggningarna. Inte minst i kyrkliga samfälligheter är det enligt föreningen viktigt att dialogen mellan kyrkorådets främsta företrädare och kyrkofullmäktige är rättsligt reglerad. Detta har betydelse för kyrkofullmäktiges möjligheter att med bästa möjliga beslutsunderlag fatta beslut om resursfördelningen mellan olika församlingar i större samfälligheter.

1994 års kyrkomöte har inga erinringar mot förslaget i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Kyrkofullmäktiges arbetsformer regleras i 13 kap. kyrkolagen. Där finns föreskrifter bl.a. om antalet ledamöter och ersättare och deras tjänstgöring, om ordförandeskapet, om sammanträden och om utomstående rätt att delta i dem, om hur ärendena bereds och avgörs, om interpellationer och frågor samt om protokollet och arbetsordningen.

I kommunallagen finns bestämmelserna om fullmäktiges arbetsformer i 5 kap. Några större sakliga ändringar infördes inte med 1991 års lag. Däremot togs många detaljregler bort och vissa bestämmelser förenklades eller förtydligades. Fullmäktige fick större frihet i beslutsprocessen

och möjlighet att komplettera lagens bestämmelser med egna föreskrifter i arbetsordningen.

Regeringen föreslår nu att motsvarande ändringar i princip görs fullt ut i kyrkolagen. Med hänsyn till det kyrkokommunala området speciella karaktär har vi i vissa fall avstått från att föreslå en anpassning till de nya bestämmelserna i kommunallagen. Det gäller bl.a. kommunallagens föreskrifter om vem som får väcka ärenden i fullmäktige och om överlåtelse av rätt att besvara en interpellation i vissa fall. I den nya kommunallagen har fullmäktige fått rätt att bestämma vilka som får vara med vid sammanträdena. Arbetsordningen skall innehålla föreskrifter om detta. Vi föreslår att motsvarande ändring görs i kyrkolagen men med ett undantag, nämligen att kyrkoherden får ha kvar sin rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Detta motiveras av kyrkoherdens ställning i samspelet mellan företrädarna för den dubbla ansvarslinjen. I övrigt bör alltså fullmäktige själva avgöra vilka som skall få en generell rätt att delta.

Stiftsstyrelsen i Stockholm efterlyser en ändring av bestämmelserna för inkallelse av ersättare i stiftsfullmäktige. Föreskrifter om val till stiftsfullmäktige finns i 43 kap. kyrkolagen. Ledamöterna och ersättarna i stiftsfullmäktige väljs av elektorerna. Varje kontrakt i stiftet utgör en valkrets om inte något annat beslutas. Valet skall ske inför öppna dörrar vid ett valsammanträde inom varje valkrets. Om ersättare inte väljs proportionellt skall det vid valet också bestämmas i vilken ordning som de skall tjänstgöra. Av 13 kap. 40 § framgår att arbetsordningen skall innehålla föreskrifter om inkallande av ersättare. Vidare framgår av 24 kap. 6 § 3 att om ersättaren för en ledamot är förhindrad att inställa sig till eller vidare delta i ett sammanträde inträder i ledamotens ställe den ersättare som enligt företrädandesordningen står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den första platsen för partiet i valkretsen. Om en sådan ersättare inte kan tjänstgöra inträder den ersättare som står i tur att tjänstgöra för den ledamot som har fått den andra platsen för partiet och så vidare efter samma grund. Om ett partis samtliga ersättare är förhindrade inträder en ersättare som har utsetts för partiet i en annan valkrets. Företräde har den ersättare som har utsetts i den valkrets där partiets röstetal är högst.

Vi har förståelse för att bestämmelserna om inträdesordningen kan uppfattas som svåra att följa på det kyrkokommunala området. En ändring av reglerna kräver dock en närmare utredning, som lämpligen bör göras i annat sammanhang. Vi föreslår därför inte nu någon ändring i sak av föreskrifterna om ersättares tjänstgöring.

10 Kyrkokommunalt partistöd

Regeringens bedömning: Någon möjlighet att ge partistöd bör inte nu införas på det kyrkokommunala området.

Beredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning (se betänkandet s. 98, reservation).

Remissinstanserna: Flertalet har ingen invändning mot eller kommentar till beredningens bedömning.

Svenska kyrkans centralstyrelse anser dock att övervägande skäl talar för att kyrkomötets klart uttalade önskemål om ett kyrkokommunalt partistöd i form av ett mandatbidrag nu bör tillgodoses. *Domkapitlet och Stiftsstyrelsen i Västerås* påtalar att det finns ett behov av någon form av mandatstöd på stiftsnivå. Mandatstödet skulle kunna användas för att förbättra samarbetet inom partigrupperna under mandatperioderna och till viss fortbildning. Liknande synpunkter framförs av *Stiftsstyrelsen i Karlstad*. *Sveriges kyrkokamerala förening* understryker för sin del vikten av att församlingarna får en reglerad rätt att lämna bidrag till partier/grupperingar i kyrkofullmäktige för information om den kyrkliga verksamheten.

1994 års kyrkomöte vidhåller sin tidigare framförda uppfattning att det bör införas någon form av partistöd eller mandatbidrag.

Skälen för regeringens bedömning: Kyrkokommunerna saknar befogenhet att utge annat ekonomiskt stöd till de politiska partierna än bidrag till valsedelskostnader enligt 12 § lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval, m.m. En församling får besluta att ett parti som är eller genom valet blir representerat i kyrkofullmäktige i församlingen skall få bidrag av församlingen till partiets kostnader för valsedlar. Beslutet skall innehålla att ersättning utgår till varje sådant parti efter enhetliga grunder. Detsamma gäller för kyrkliga samfälligheter där det ingår en församling med direktvalt kyrkoråd. Beslut om bidrag skall därvid avse ett parti som är eller genom valet blir representerat i kyrkorådet i församlingen.

Borgerliga kommuner får däremot enligt föreskrifter i kommunallagen ge ekonomiskt bidrag och annat stöd (partistöd) till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Stödet skall främja partiernas informationsverksamhet och förbättra deras möjlighet att aktivt medverka i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin.

Regeringen har tillkallat en kommitté som bl.a. skall överväga formerna för det kommunala partistödet (dir. 1994:86). Arbetet skall vara avslutat senast den 1 januari 1996. Innan resultatet av det arbetet föreligger bör man enligt vår mening inte lägga något förslag om ett partistöd på det kyrkokommunala området.

11 Skärpta jävsregler

Regeringens förslag: Förvaltningslagens regler om intresse-, ställföreträdar-, ombuds- och delikatessjäv samt om hanteringen av jävsfrågorna införs i kyrkolagen.

Beredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag (se betänkandet s. 124).

Remissinstanserna: Med två undantag tillstyrker remissinstanserna beredningens förslag eller har inte några invändningar mot det.

Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund anser att det bör införas en bestämmelse i kyrkolagen för att möjliggöra dubbla engagemang i nämnder och kyrkliga företag. Förbundet framhåller att på många håll i landet ägs och förvaltas t.ex. församlingshemmen av särskilt bildade stiftelser. I styrelserna för dessa stiftelser sitter ofta personer som tillika är ledamöter i kyrkorådet. Sådana dubbla engagemang bör enligt förbundets mening inte vara jävsgrundande och detta bör klargöras i kyrkolagen på samma sätt som skett i kommunallagen.

Stiftsstyrelsen i Växjö noterar för sin del situationen där förtroendevalda deltar i behandlingen av ett ärende på pastorsnivå och därefter i samma ärende på stiftsnivå i stiftsstyrelsen. Flertalet ledamöter i stiftsfullmäktige och stiftsstyrelse har även uppdrag på lokalplanet. Detta får enligt stiftsstyrelsen till och med anses vara en fördel för arbetet på stiftsnivå. Styrelsen anser dock att det bör övervägas att införa jävsregler i dessa fall där en ledamot de facto företräder olika intressen.

1994 års kyrkomöte har inget att erinra mot regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Kyrkolagens jävsföreskrifter, som bara avser sakägarjäv, är desamma för både fullmäktige och nämnder (frånsett egendomsnämnden, jfr 25 kap. 8 § kyrkolagen). En ledamot i kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige, eller en ledamot eller någon annan som skall handlägga ärenden hos kyrkorådet, stiftsstyrelsen eller andra nämnder, får inte delta i eller närvara vid handläggningen av ett ärende som personligen rör honom själv eller hans maka, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

Den tidigare kommunallagen hade samma jävsregler som kyrkolagen beträffande styrelsen och kommunallagsreglerade nämnder. För de specialreglerade nämnderna gällde däremot förvaltningslagens strängare bestämmelser. Med den nya kommunallagen blev dessa bestämmelser tillämpliga i hela den kommunala förvaltningen. 1991 års kommunallag innehåller således, förutom sakägarjäv och undantagsregler om bortseende från jäv i vissa fall, följande jävsgrunder:

- intressejäv,
- ställföreträdarjäv,
- ombudsjäv och
- delikatessjäv.

Kommunallagen saknade tidigare bestämmelser om hur en uppkommen fråga om jäv skall hanteras i fullmäktige och i nämnderna. För att säkerställa att jävssituationer hanteras enhetligt är det av värde att det finns enhetliga förfaranderegler. Från den 1 juli 1994 har det därför införts regler i kommunallagen som motsvarar förvaltningslagens regler om hantering av jävsfrågor (prop. 1993/94:188, bet. 1993/94:KU40, rskr. 1993/94:379, SFS 1994:690).

Vi anser att principiella skäl talar för att strängare och i grunden enhetliga jävsregler av den typ som numera finns i kommunallagen även bör införas på det kyrkokommunala området. Härigenom inskräper man

vikten av att garantera objektivitet vid handläggningen av ärenden. Motsvarande gäller även beträffande de nya reglerna om hantering av jävsfrågorna.

Vi föreslår alltså att regler motsvarande dem som finns i kommunallagen om intresse-, ställföreträdar-, ombuds- och delikatessjäv samt om bortseende från jäv och om hantering av jävsfrågorna förs in i kyrkolagen.

Vi föreslår också att den särskilda bestämmelsen om undantag från tillämpningen av delikatessjävet vid dubbla engagemang i nämnder även blir tillämplig på det kyrkokommunala området.

När det gäller egendomsnämnden saknas i kyrkolagen uttryckliga bestämmelser om jäv. Detta torde ha sin grund i att egendomsnämndens föregångare var den statliga stiftsnämnden som sedan blev en obligatorisk kyrkokommunal nämnd med enbart statliga förvaltningsuppgifter. Därmed har förvaltningslagens strängare jävsregler gällt för egendomsnämnden även om detta inte uttryckligen angetts i lagen (jfr prop. 1987/88:31, s. 214). När det nu skrivs in i kyrkolagen att förvaltningslagens jävsregler skall tillämpas på övriga kyrkokommunala nämnder bör det för tydlighets skull också uttryckligen anges att detsamma gäller för egendomsnämnden. Detta kan ske genom en hänvisning till de nya jävsreglerna i kyrkolagen i kapitlet om egendomsnämnden.

Två remissinstanser har synpunkter på frågan om jäv vid dubbla engagemang i nämnder och i kyrkliga företag respektive på pastorats- och på stiftsnivå.

När regeln om undantag från ställföreträdar- och delikatessjävet vid dubbla engagemang i nämnder och kommunala företag infördes i kommunallagen tänkte man på de fall där företagsverksamheten kan ses som ersättning för eller komplement till verksamhet i nämndregi. Dessa kommunala företag utgör i själva verket en del av den kommunala förvaltningen. Inom det kyrkokommunala området torde det vara ovanligt med sådana företag. Det finns därför inte något behov av denna undantagsregel förs in i kyrkolagen.

Den föreslagna regeln om undantag från jäv vid dubbla engagemang i nämnder är inte avsedd att tillämpas beträffande nämnder på olika nivåer. Vid uppdrag både på pastorats- och stiftsnivå kommer den föreslagna regeln om delikatessjäv att hindra den situation som Stiftsstyrelsen i Växjö uttrycker farhågor för. Jäv föreslås alltså föreligga om det finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för någons opartiskhet. Om frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse skall man bortse från jäv.

12 Ekonomisk förvaltning och revision

Regeringens förslag: Kommunallagens nya bestämmelser om ekonomisk förvaltning och revision förs in i kyrkolagen.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 135 och 137).

Remissinstanserna: I stort sett alla remissinstanser tillstyrker förslagen eller har ingen erinran mot dem.

1994 års kyrkomöte framhåller vikten av att kommunallagens bestämmelser om ekonomisk förvaltning och revision förs in i kyrkolagen redan till kommande årsskifte. Kyrkomötet påpekar bl.a. att ett nytt budget- och redovisningssystem i stor utsträckning har börjat tillämpas på den kyrkokommunala sidan utan formellt lagstöd.

Skälen för regeringens förslag

Det ställs allt större krav på att kommunerna kan hushålla med sina resurser. Kraven på ett effektivt utnyttjande av befintliga resurser har inneburit att nya former för ekonomistyrning har behövt tillskapas. Ett nytt budget- och redovisningssystem har därför införts hos de borgerliga kommunerna. Detta har i sin tur gjort det nödvändigt att anpassa kommunallagens regler till de nya systemen för ekonomistyrning. Sålunda har det i kommunallagen införts nya bestämmelser om budgethantering, redovisning och resultatuppföljning.

De borgerliga kommunernas ekonomiska förvaltning är till stor del vägledande också för de kyrkliga kommunerna. Sålunda har kyrkomötet har påpekat har många kyrkliga kommuner redan börjat tillämpa ett nytt budget- och redovisningssystem. Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund har utarbetat en ny budget- och redovisningsmodell för de kyrkliga kommunerna som bygger på de nya formerna för ekonomistyrning i de borgerliga kommunerna. Detta talar för att de nya ekonomibestämmelserna i kommunallagen i allt väsentligt bör transformeras till motsvarande regler i kyrkolagen.

I syfte att skapa ökade förutsättningar för en god ekonomisk hushållning avser regeringen att göra en utvärdering av reglerna om ekonomisk förvaltning i den nya kommunallagen. Utvärderingen kan komma att leda till slutsatsen att de nu gällande reglerna behöver kompletteras. Ett eventuellt förslag om ändringar beträffande de borgerliga kommunerna kan medföra att ändringar bör göras även för de kyrkliga kommunerna.

Regeringens förslag innebär att den nuvarande regeln om förmögenhetsskydd (19 kap. 1 §) slopas och ersätts av en allmän regel om att de kyrkliga kommunerna skall iakttä en god ekonomisk hushållning.

Det är inte alltid möjligt att sätta likhetstecken mellan ett gott och sunt ekonomiskt handlande och en strävan att hålla förmögenheten intakt. Ibland kan man behöva använda sina ekonomiska resurser på ett friare sätt än vad som följer av förmögenhetsskyddsbestämmelsen. I stället bör det alltså mer allmänt anges att de kyrkliga kommunerna skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Samtidigt bör de åläggas att förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Kravet på god

avkastning får inte innebära att medlen riskeras genom placeringar som är tveksamma eller svårbedömda från rättslig synpunkt.

Kyrkofullmäktige bör åläggas att meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen.

I kommunallagen har det tidigare kravet på en balanserad budget övergetts. Det kan diskuteras om detta krav också bör överges för kyrkokommunernas del. Balanseringskravet har onekligen bidragit till en god ordning som gett stadga och stabilitet i de kyrkliga kommunernas ekonomi. Detta kan tala för att behålla balanseringskravet. Å andra sidan kan det, liksom i de borgerliga kommunerna, finnas ett behov av ökad flexibilitet i verksamhetsfinansieringen med hänsyn till skilda ekonomiska förhållanden som kan råda under olika år. Det kan sålunda under något år vara fördelaktigare att hålla nere församlingsskatten och i stället använda sig av ekonomiska reserver eller av upplåning. Dessutom tycks det vara så att balanseringskravet ändå inte garanterar någon verklig balans i de kyrkliga kommunernas budget. Kravet kan nämligen i formellt hänseende uppfyllas genom användning av olika s.k. budgetregleringsposter som används för att rent tekniskt balansera budgeten. Det finns också en möjlighet att balansera budgeten med förskott. En formell balansering kan också göras genom avsättning till eller disposition av fonder. Någon balans i verklig mening behöver alltså inte föreligga enligt den nuvarande bestämmelsen i kyrkolagen.

Eftersom balanseringskravet ändå kan sägas vara i viss mån fiktivt och då det heller inte finns anledning anta annat än att kyrkokommunerna, i likhet med de borgerliga, kan ges förtroendet att planera sin finansiering på ett mera allsidigt sätt, anser vi att kyrkolagen inte bör hindra detta. Det formella balanseringskravet bör alltså slopas. I detta läge är det dock extra viktigt att de kyrkliga kommunerna gör klart för sig hur den planerade verksamheten kommer att påverka kapitalanvändningen och kapitalanskaffningen.

Anpassningen till kommunallagens ekonomiregler bör vidare innebära bl.a. att det av budgeten skall framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid årets slut. Dessutom bör det införas ett krav på verksamhetsplan och ekonomisk planering. Reglerna om rätt att bilda fonder, ta upp lån och ingå borgen samt om fondmedlens användning kan slopas, eftersom dessa rättigheter ändå tillkommer kyrkokommunerna i deras egenskap av juridiska personer.

Sammantaget innebär våra förslag i fråga om den ekonomiska regleringen att de kyrkliga kommunerna får ökad frihet men också ökat ansvar på det ekonomiska området. Det övergripande syftet är att de härigenom skall få bättre möjligheter att bedriva en långsiktig ekonomisk planering. Detta blir allt mer viktigt i takt med en försämrad samhällsekonomi. Kraven på att församlingar och samfälligheter hushållar med sina resurser ökar. Befintliga resurser måste utnyttjas effektivare och sannolikt i ökad omfattning omfördelas mellan olika verksamhetsområden. I detta perspektiv är det viktigt med en flerårig ekonomisk planering som komplement till de ettåriga budgetarna. Regeringen vill i detta sammanhang betona att slopandet av det formella kravet på att budgeten skall vara balanserad inte får innebära en konsekvent under-

balansering av budgetarna. Ett sådant handlande skulle inte vara förenligt med en god ekonomisk hushållning som det ställs krav på i den av oss föreslagna lagregleringen. Vi vill också framhålla den ekonomiska flerårsplaneringens betydelse som en utgångspunkt för diskussioner om behovet av strukturella åtgärder inom den kyrkokommunala verksamheten.

I konsekvens med att ekonomibestämmelserna anpassas till kommunallagens regler bör även revisionsbestämmelserna i kyrkolagen anpassas till motsvarande regler i kommunallagen.

13 Bestämmelser om överklagande

13.1 Instansordningen

Regeringens förslag: Den första domstolsprövningen i mål enligt kyrkolagen skall göras i länsrätt i stället för i kammarrätt. Prövningstillstånd skall gälla för sådana mål i ledet länsrätt – kammarrätt.

Beredningen har inte behandlat denna fråga.

1994 års kyrkomöte har inte uttalat sig om instansordningen.

Skälen för regeringens förslag: Inom de allmänna förvaltningsdomstolarna pågår sedan en tid en reformering av bl.a. instansordningen. De grundläggande förslagen har lagts fram av Domstolsutredningen i dess betänkande Domstolarna inför 2000-talet Arbetsuppgifter och förfaranderegler (SOU 1991:106). Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna samt en sammanställning av remissvaren finns intagen i Ds 1993:5. När det gäller instansordningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna har Domstolsutredningen uttalat att en principiell utgångspunkt bör vara att den första prövningen av ett överklagat ärende sker i länsrätt.

I propositionen 1994/95:27 Fortsatt reformering av instansordningen m.m. i de allmänna förvaltningsdomstolarna har Domstolsutredningens tankegångar fullföljts bl.a. i fråga om kommunalbesvärsmål. I propositionen föreslås således att kommunalbesvärsmål skall prövas i länsrätt i stället för i kammarrätt som första instans. Vidare föreslås att det skall krävas prövningstillstånd för en prövning av länsrättens beslut i kammarrätten. För att behålla den kunskap om kommunala förhållanden som de särskilda ledamöterna i sådana mål bidrar med, föreslås i propositionen att särskilda ledamöter även skall ingå i prövningen av kommunalbesvärsmål i länsrätt (a. prop. s. 149).

Som skäl för en sådan nedflyttning av målen anförs i propositionen bl.a. att det är positivt att en prövning inom länet återinförs och att den många gånger svåra gränsdragningen mellan kommunalbesvär och förvaltningsbesvär blir lättare att hantera rent praktiskt eftersom läns-

rätten ju prövar även förvaltningsbesvär. Huvudskälet är dock att man på detta sätt följer principen att tyngdpunkten i rättsskipningen skall ligga i första instans (a.a. s. 146).

När det gäller förslaget att det skall krävas prövningstillstånd i ledet länsrätt – kammarrätt motiveras detta bl.a. med att instanskedjan genom nedflyttningen av mål förlängs och att en förlängd handläggningstid till följd av det kan motverkas genom ett krav på prövningstillstånd. Det sägs dock att målens karaktär gör att det kommer att bli vanligt att prövningstillstånd beviljas (a.a. s. 149).

De skäl som har redovisats för en ändrad instansordning när det gäller kommunalbesvärmål i borgerliga kommuner äger samma giltighet i fråga om kyrkokommunala mål. Med det nära samband som finns mellan kyrkolagens och kommunallagens regler i övrigt, ett samband som för övrigt förstärks genom de förslag som vi nu lägger fram, får det anses lämpligt att överklaganden enligt de båda lagarna hanteras på ett enhetligt sätt även i fortsättningen. Enligt regeringens mening bör därför en motsvarande ändring göras för de kyrkokommunala målens vidkommande genom ändringar i kyrkolagen.

Vidare bör föreskrifterna om överklagande av val av prästledamot i domkapitlet i 44 kap. 11 § kyrkolagen och elektors- och biskopsval i 45 kap. 29 § kyrkolagen ändras på motsvarande sätt. Dessa föreskrifter kan inte anses utgöra grundläggande föreskrifter om prästtjänster i Svenska kyrkan eller om biskopar. Kyrkomötets yttrande över lagförslaget i denna del behöver därför inte inhämtas.

13.2 Laglighetsprövning

Regeringens förslag: Kyrkolagens regler om kommunalbesvär anpassas till kommunallagens regler om laglighetsprövning.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag (se betänkandet s. 138).

Remissinstanserna motsätter sig inte beredningens förslag. *Kammarkollegiet* och *Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund* efterlyser dock ett förtydligande av vem som har rätt att överklaga.

1994 års kyrkomöte har tagit upp en fråga som rör förfarandet vid överklagande av kyrkokommunala prästtillsättningar. Sådana beslut av kyrkorådet, tillsättningsnämnden eller stiftsstyrelsen överklagas i den ordning som gäller för laglighetsprövning (33 kap. 30 § kyrkolagen). Detta får till följd att en präst som söker tjänst i ett annat pastorat eller stift än det där han är bosatt inte har någon rätt att få tillsättningsbeslutet prövat. Detta är enligt kyrkomötet inte tillfredsställande. Kyrkomötet föreslår därför en ny regel av följande innebörd: "Ett beslut om tillsättning av en prästtjänst får också överklagas av den som sökt tjänsten."

Skälen för regeringens förslag: I 22 kap. kyrkolagen finns bestämmelser om kommunalbesvär. De motsvarar de regler som fanns i den äldre kommunallagen. I den nya kommunallagen har reglerna gjorts tydligare och mer överskådliga. Vissa särdrag för kommunalbesvär som har utbildats i rättspraxis har uttryckts direkt i lagtexten. Termen kommunalbesvär har ersatts av laglighetsprövning.

Reglerna om kommunalbesvär i kyrkolagen bör anpassas till de nya reglerna om laglighetsprövning i kommunallagen. Därvid bör – på samma sätt som har gjorts i kommunallagen – vissa särdrag för kommunalbesvärsprocessen som har utbildats i rättspraxis framgå direkt av lagtexten. Det gäller bl.a. det att domstolen bara får upphäva eller inte upphäva ett beslut, men inte sätta ett nytt beslut i dess ställe. På så sätt markerar man att det är fråga om en ren laglighetsprövning och inte en lämplighetsprövning.

Ett skäl för att byta ut termen kommunalbesvär mot laglighetsprövning har varit den allmänna strävan att ta bort ordet besvär ur all författningstext. Det har också funnits ett behov av att på ett ännu bättre sätt klargöra skillnaden mellan kommunalbesvär och förvaltningsbesvär. Eftersom kärnpunkten i kommunalbesvärsprövningen är just legalitetsprövningen har ordet laglighetsprövning ansetts vara ett bra ersättningsord. Termen bör införas också i kyrkolagen.

I kommunallagen har två av de tidigare prövningsgrunderna slopats, nämligen att ett beslut "kränker klagandens enskilda rätt" eller att det "vilar på orättvis grund". I samband med tillkomsten av lagen konstaterades att båda prövningsgrunderna hade en synnerligen begränsad användbarhet, men att de ofta åberopades av de klagande och därmed kunde ge upphov till åtskilliga missförstånd och en onödig handläggning. Prövningsgrunden "vilar på orättvis grund" torde ursprungligen ha införts för att ge uttryck åt kravet på likställighet mellan kommunmedlemmarna. Men genom att likställighetsprincipen nu skrivs in i lagen kan prövningsgrunden "står i strid mot lag eller annan författning" användas om någon anser att ett beslut strider mot likställighetsprincipen. Vår slutsats är att de två aktuella prövningsgrunderna kan slopas också i kyrkolagen.

Den av kyrkomötet föreslagna ändringen om överklagande av beslut om prästtillsättning skulle innebära en avvikelse från den bärande principen i laglighetsprövningen, nämligen att det bara är kommunmedlemmar som får klaga. En laglighetsprövning kan, som förut har nämnts, bara leda till att beslutet upphävs eller inte upphävs. Någon utvidgad talerätt är mot bakgrund av dessa förhållanden inte motiverad.

Regeringens förslag: Biskop, domprost och kyrkoherde får närvaro- och yttranderätt i vissa utskott och nämnder. Kyrkoherden får därvid rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Beredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag såvitt gäller närvaro- och yttranderätt (se betänkandet s. 163 f.).

Remissinstanserna tillstyrker beredningens förslag. Många av dem tycker dock att förslaget inte är tillräckligt långtgående. Endast två är tveksamma.

1994 års kyrkomöte föreslår en ny regel av innebörd att kyrkoherden har rätt att få sin mening antecknad i protokollet, när han eller hon har utnyttjat sin rätt att närvara och delta i överläggningarna.

Skälen för regeringens förslag: Kyrkoherden är självskriven ledamot i kyrkorådet och har närvaro- och yttranderätt i de nämnder som kyrkofullmäktige har utsett. Utöver de nämnder som kyrkofullmäktige utser kan ett kyrkoråd tillsätta s.k. utskott för att avgöra vissa ärenden eller för beredningen av ärenden till kyrkorådet. Några bestämmelser om kyrkoherdens ställning i utskott som kyrkorådet tillsatt finns inte. Detsamma gäller för biskopen i fråga om de utskott som stiftsstyrelsen har tillsatt.

Bestämmelsen om kyrkoherdens självskrivethet i kyrkorådet är ett uttryck för principen om den dubbla ansvarslinjen. Denna princip brukar beskrivas så att ett grundläggande element i kyrkans uppbyggnad är föreningen av folkligt förankrad självstyrelse och prästerlig ämbetsförvaltning. På grund av principen skall den prästerliga ämbetsförvaltningen tillförsäkras ett visst inflytande i de lokala organen.

Ställningstagandet att på den lokala nivån låta kyrkoherden vara ledamot i kyrkorådet medan hans deltagande i övriga av kyrkofullmäktige utsedda nämnder inskränks till närvaro- och yttranderätt synes i huvudsak ha bestämts av att kyrkorådet är den nämnd där behovet av prästerligt inflytande är störst.

De av kyrkorådet tillsatta utskotten kan givetvis vara av skiftande karaktär och betydelse. Intresset av prästerligt inflytande torde vara störst i de utskott som har beslutanderätt i vissa ärenden. Men mellan de beslutande utskotten kan det finnas stora skillnader. En typ av utskott, t.ex. arbetsutskott, behandlar centrala ärenden för den kyrkliga verksamheten medan andra endast avgör speciella ärenden av begränsad art. Det största intresset av prästerligt inflytande torde finnas i de utskott som har en central funktion i ett pastorats arbete.

Frågan om kyrkoherdens självskrivethet som ledamot i utskott behandlades vid 1992 års kyrkomöte. Kyrkomötet förordade därvid en ordning som innebär att kyrkoherden får närvaro- och yttranderätt i utskott (IKL 1992:1 s. 8, kskr. 1992:6).

Även regeringen anser att det finns skäl att utvidga närvaro- och yttranderätten för en kyrkoherde till vissa utskott. Frågan är då hur avgränsningen skall göras. I enlighet med kyrkomötets mening anser regeringen att det lämpligaste är att kyrkoherden får närvaro- och yttranderätt i utskott till vilka kyrkorådet har delegerat beslutanderätt. Det måste vara i sådana organ som behovet av det prästerliga inflyandet är störst. Ett tillägg bör göras i kyrkolagen så att kyrkoherden får en sådan närvarorätt. Dessutom bör kyrkoherden ha rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Frågan om kyrkoherdens rätt att delta i arbetet i vissa utskott aktualiserar frågan om biskopen bör ges samma rätt när det gäller vissa utskott till vilka stiftsstyrelsen har delegerat beslutanderätt. Enligt vår mening talar samma skäl som talar för kyrkoherdens närvarorätt även för biskopens rätt att delta i arbetet i stiftsstyrelsens utskott.

En annan fråga i detta sammanhang gäller biskopens närvaro- och yttranderätt i nämnder som stiftsfullmäktige har tillsatt. När biskopen har förhinder finns det ingen företrädare för det kyrkliga ämbetet som har denna rätt. Förhållandena på stiftsplanet skiljer sig på denna punkt från motsvarande förhållanden i pastoraten, där en vikarie för kyrkoherden kan träda in vid t.ex. semester och sjukdom. För biskopen förordnas däremot ingen vikarie. Enligt regeringens mening bör därför införas en rätt för domprosten att i biskopens ställe träda in i de nämnder som stiftsfullmäktige har tillsatt. Förslaget gäller dock inte egendomsnämnden, där någon ändring enligt vår uppfattning inte är motiverad med hänsyn till att nämnden endast sysslar med frågor om kyrklig jord.

15 Val av utskott i kyrkoråd m.m.

Regeringens förslag: Samtliga val som förrättas av kyrkokommunala organ skall kunna vara proportionella.

Beredningen har inte uttalat sig i denna fråga.

1994 års kyrkomöte har hemställt om en sådan ändring i kyrkolagen.

Skälen för regeringens förslag: I 47 kap. 1 § kyrkolagen räknas upp vilka kyrkliga organ som kan väljas proportionellt. Det gäller bl.a. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd och övriga nämnder, dels i församlingar (punkten 4), dels i kyrkliga samfälligheter (punkten 5). Utskott, dvs. avdelning av kyrkorådet enligt 17 kap. 27 § första stycket, saknas dock i uppräknigen.

Tidigare har gällt att även val till kyrkorådets utskott har omfattats av en sådan möjlighet. I 7 kap. 14 § församlingslagen (1988:180) angavs således att proportionellt val även kunde användas vid val av utskott.

Genom en hänvisning i 8 kap. 2 § samma lag gällde detsamma för kyrkorådets utskott i kyrkliga samfundigheter.

Enligt kommunallagen (1991:900) gäller att proportionellt valsätt enligt lagen (1992:339) om proportionellt valsätt skall tillämpas när kommunstyrelsen eller en annan nämnd väljer utskott bland sina ledamöter och ersättare.

Såsom kyrkomötet har påpekat (1KL 1993:1 och 1KL 1994:2) torde avsikten inte ha varit att den nya kyrkolagen skulle innebära någon ändring i dessa avseenden. Detta vinner stöd av uttalanden i förarbetena till kyrkolagen (jfr prop. 1991/92:85 s. 157 f.).

För att det inte skall råda någon tvekan om att även kyrkorådsutskott skall kunna väljas proportionellt enligt kyrkolagen bör 47 kap. 1 § ändras.

16 Tystnadsplikt för diakoner

Regeringens bedömning: Någon absolut tystnadsplikt för diakoner bör inte införas.

Beredningens förslag: Tystnadsplikten för diakoner utvidgas så att den på samma sätt som för prästerna blir absolut. (Se betänkandet s. 156).

Remissinstanserna: Ungefär hälften av remissinstanserna tillstyrker beredningens förslag, ett par med tveksamhet. Övriga avstyrker helt eller anser att frågan bör utredas ytterligare.

Svenska kyrkans centralstyrelse noterar att Svenska kyrkan med förslaget ges större möjligheter att möta det ökade behov av själavård som gör sig alltmer märkbart i samhället samtidigt som den viktiga resurs som diakoner och diakonissor utgör i församlingsarbetet kan tas till vara på ett bättre sätt. *Domkapitlet i Strängnäs* har inga invändningar mot beredningens förslag. Diakoner och diakonissor bör enligt domkapitlet i detta avseende jämföras med präster.

Svea hovrätt ifrågasätter behovet av utvidgad tystnadsplikt och hänvisar till kyrkolagens förarbeten där det uttalades att sådant behov inte förelåg, eftersom dels endast präst fick leda bikt och därmed sammanhängande samtal, dels bestämmelsen i 7 kap. 33 § sekretesslagen i övrigt fick anses tillfyllest. Vad beredningen anfört till stöd för sitt förslag är enligt hovrätten inte ägnat att beröva det argumentet den betydelse det förut tillmätts. Beträffande förslaget att denna tystnadsplikt skall jämföras med prästernas, vilket bl.a. skulle medföra att de inte vore skyldiga att vittna ens om konfidenten skulle vilja lösa dem från tystnadsplikten, lägger hovrätten för sin del vikt vid att tystnadsplikten ytterst ligger i den enskildes intresse. Det bör även övervägas om tystnadsplikten verkligen skall tillåtas medföra att ytterligare en yrkeskate-

gori helt undantas från vittnesplikt, särskilt som redan undantaget för präster inte är ställt utom diskussion.

Domkapitlet och Stiftsstyrelsen i Skara, som också avstyrker beredningens förslag, betraktar frågan om utvidgning av tystnadsplikten ur två synvinklar: dels vad som kan vara bra för samhällets del, dels vad som är bäst för den enskilda människan. När det gäller samhällets intresse av att bevara största möjliga öppenhet kring skärs detta om alltför många yrkesgrupper ställs under dessa ovillkorliga regler och när det gäller den enskilde kan det innebära oöverstigliga svårigheter att tillgodose dennes behov om tystnadsplikten i dess mest omfattande form ständigt möter.

Domkapitlet i Lund framhåller att en prästs absoluta tystnadsplikt i grunden har en teologisk motivering. Prästen får i bikten möjlighet att ge avlösning utan att synden får bli allmänt känd. En diakon har inte som en präst möjlighet att ge avlösning. Om en diakon får samma tystnadsplikt som en präst kan denna därför inte motiveras teologiskt. Även praktiska skäl talar mot en utvidgning av tystnadsplikten. Teologiska skäl för att inte genomföra beredningens förslag anförs också av *Domkapitlet och Stiftsstyrelsen i Karlstad*.

Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund påpekar att diakoner redan i dag ofta arbetar i ett sammanhang där det är ett naturligt och nödvändigt inslag att man i ett arbetslag kan diskutera hur klienterna/konfidenterna utvecklas. En absolut tystnadsplikt skulle omöjliggöra eller i vart fall försvåra ett sådant arbete.

Ersta diakonisällskap avstyrker förslaget att de som vigts till diakoner skall få samma tystnadsplikt som präster men föreslår i stället att de endast får samma befrielse från vittnesplikten som tillkommer präster.

1994 års kyrkomöte anser att övervägande skäl talar för att man bör avvakta resultatet av ett inomkyrkligt utredningsarbete om det kyrkliga ämbetet innan man tar slutlig ställning till frågan om diakonernas tystnadsplikt.

Skälen för regeringens bedömning: För den som är prästvigd i Svenska kyrkan gäller tystnadsplikt enligt 36 kap. 1 § kyrkolagen avseende uppgifter som han eller hon erfarit under bikt eller själavårdande samtal. Tystnadsplikten är absolut, dvs. gäller oavsett om det skulle vålla skada om uppgiften röjs. Prästens tystnadsplikt bryts inte av den skyldighet att vittna inför domstol som gäller för flertalet offentliga funktionärer som är belagda med tystnadsplikt.

Vid sidan av prästens tystnadsplikt för uppgifter under bikt och själavårdande samtal föreligger sekretess i viss utsträckning för uppgifter inom kyrkans församlingsvårdande verksamhet som avser enskilda personers förhållanden (7 kap. 33 § sekretesslagen). Med församlingsvårdande verksamhet avses själavårdande och diakonal verksamhet samt barn- och ungdomsverksamhet. Tystnadsplikt enligt dessa bestämmelser gäller bl.a. för diakoner som deltar i församlingsvårdande verksamhet.

1991 års kyrkomöte uttalade med anledning av regeringens skrivelse med förslag till ny kyrkolag att diakonvigda borde ha samma rättigheter och skyldigheter som präster när det gäller tystnadsplikt för sådant som har erfärits i samband med den direkta själavården (2KL 1991:1, kskr.

1991:11). Regeringen föreslog emellertid inte någon ändring i bestämmelserna om tystnadsplikt (jfr prop. 1991/92:85 s. 96). Konstitutionsutskottet anförde bl.a. att det borde övervägas att utvidga bestämmelsen i 36 kap. 1 § kyrkolagen till att gälla diakoner, som vigts i Svenska kyrkans ordning. Syftet skulle vara att täcka även sådana självvårdande samtal som äger rum utanför ramen för Svenska kyrkans församlingsvårdande verksamhet. Frågan borde enligt utskottet utredas vidare (1991/92:KU32 s. 15 f.).

Kyrkoberedningen har funnit det motiverat att utvidga diakonernas tystnadsplikt så att den blir helt likvärdig med prästernas. Enligt beredningen är det för respekten för vigningen som ett livslångt åtagande liksom i arbetet inom den kyrkliga organisationen av värde med en sådan mer långtgående tystnadsplikt för diakonerna.

Remissutfallet är splittrat. Ett stort antal remissinstanser avstyrker helt beredningens förslag. En del anser att frågan åtminstone bör utredas ytterligare.

Den fråga som nu är aktuell är om den lagstadgade tystnadsplikten för diakoner skall utvidgas till att även avse de diakoner som inte arbetar i den offentliga verksamheten och om diakonernas tystnadsplikt generellt bör stämma överens med prästernas.

För vår del vill vi till en början upprepa vad regeringen slog fast i ärendet om en ny kyrkolag, nämligen att den tystnadsplikt som gäller inom Svenska kyrkans församlingsvårdande verksamhet i princip bör vara tillfyllest för diakonernas verksamhet. Den absoluta tystnadsplikt som därutöver gäller för prästerna är knuten till det kyrkliga ämbetet som präst och inte till prästtjänsten. Som några domkapitel har påtalat finns det i grunden teologiska motiv för kopplingen mellan det prästerliga ämbetet och den absoluta tystnadsplikten.

Det pågår för närvarande ett inomkyrkligt utredningsarbete om det kyrkliga ämbetet. Det fortsatta arbetet avser i första hand diakonatets ställning. Enligt vår mening kan det innan resultatet av det arbetet föreligger inte vara lämpligt att utvidga diakonernas tystnadsplikt på det sätt som Kyrkoberedningen har föreslagit. Regeringen lägger därför inte fram något lagförslag i den delen.

17 Författningskommentar

17.1 Förslaget till lag om ändring i kyrkolagen (1992:300)

4 kap. Kyrkliga indelningenheter m.m.

I 10 och 11 §§ har det efter mönster från kommunallagen förts in hänvisningar till viss annan lagstiftning.

5 kap. Ändringar i den territoriella församlingsindelningen

Bestämmelsen i 24 § har anpassats till ändringarna i 22 kap.

8 kap. Bildande av kyrkliga samfälligheter m.m.

Bestämmelsen i 1 § har anpassats till ändringarna i 11 kap.

9 kap. Kyrkliga indelningsdelegerade

I 14, 19 och 21 §§ har hänvisningarna justerats till de föreslagna ändringarna i 12, 13, 17 och 22 kap.

11 kap. Allmänt om församlingar samt kyrkliga samfälligheter på lokal nivå

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 11 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
11 kap. 1 §	11 kap. 1 §
2 §	-
3 §	-
4 §	1 §
5 §	1 §
6 §	2 §
7 §	3 §
8 §	4 §
9 §	5 §
10 §	6 §
11 §	7 §
12 §	-
13 §	8 §
14 §	9 §
15 §	10 §
16 §	11 §
17 §	12 §
18 §	13 §
19 §	14 §
20 §	15 §
21 §	16 §
22 §	17 §
23 §	18 §
24 §	19 §

I sak innebär de föreslagna ändringarna att den kyrkokommunala kompetensen uttrycks på ett sätt som ansluter till regleringen av kompetensen i kommunallagen.

Av 1 § framgår lokaliseringsprincipen. Begreppet medlem används här för att ge uttryck åt det kyrkokommunala medlemsbegreppet. Med medlem avses den som är folkbokförd i församlingen.

Det faller utanför en kyrkokommuns ordinära kompetens att göra vederlagsfria prestationer till enskilda personer utan att denna rätt eller skyldighet har stöd i lag (förbudet mot att ge understöd åt enskilda). Åtgärderna måste generellt sett mer ta till vara ett allmänt intresse för församlingen. Detta framgår bl.a. av rättspraxis på området. I 2 kap. 1 § kommunallagen uttrycks kravet på allmänintresse. I det kyrkliga sammanhanget skulle det emellertid kunna leda tanken fel att i lagtext tala om ett allmänintresse för att uttrycka församlingens kompetens. Något sådant begrepp har därför inte införts.

2 § ger uttryck åt likställighetsprincipen och 3 § innehåller en bestämmelse som uttrycker det förbud mot beslut med retroaktiv verkan som enligt praxis finns på det kommunala området. Angående medlemsbegreppet, se kommentaren under 1 §. 4 § motsvarar innehållet i den i princip uttömmande uppräkningsangelägenheter som görs i nuvarande 11 kap. 1 § andra stycket. Paragrafen är sammankopplad med den allmänna kompetensbeskrivningen i 1 § genom en hänvisning dit.

12 § är ny. Den anger att föreskrifterna i 1 – 3 §§ inte enbart gäller för församlingarna utan också för de kyrkliga samfälligheterna. Att samfälligheterna också är kyrkliga kommuner är reglerat i 4 kap. 9 §. Härav följer att de allmänna kommunalrättsliga principerna också bör gälla i lika mån för samfälligheterna som för församlingarna.

I 14, 15 och 17 §§ används begreppet kyrkomedlem. Med detta avses den som är medlem av Svenska kyrkan.

I 22 § har ett tillägg gjorts som möjliggör för kyrkofullmäktige eller kyrkostämman att delegera, förutom grupper av ärenden, också enskilda ärenden. Av tredje stycket framgår att det blir möjligt för fullmäktige att ge s.k. finansbemyndiganden.

12 kap. Förtroendevalda

I kapitlet har förts in en ny paragraf, 9 a §, som handlar om entledigande av förtroendevalda i vissa fall under löpande mandatperiod. De närmare motiven har redovisats i avsnitt 6.

13 kap. Kyrkofullmäktige i församling

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 13 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
13 kap. 1 §	13 kap. 1 §
2 §	2 §
3 §	3 §
4 §	4 §
5 §	5 §
6 §	6 §
7 §	8 §
8 §	9 §
9 §	10 §
10 §	10 §
11 §	11 §
12 §	12 §
13 §	13 §
14 §	13 §
15 §	15 §
16 §	16 §
17 §	17 §
18 §	18 §
19 §	19 §
20 §	20 §
21 §	-
22 §	-
23 §	21 §
24 §	22 §
25 §	23 §
26 §	25 §
27 §	26 §
28 §	27 §
29 §	28 §
30 §	29 §
31 §	30 §
32 §	30 §
33 §	30 §
34 §	31 §
35 §	-
36 §	32 §
37 §	31 §
38 §	33 §
39 §	-
40 §	-
41 §	34 §
42 §	35 §
43 §	36 §
44 §	-
45 §	37 §

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
46 §	38 §
47 §	39 §
48 §	40 §

I sak innebär de föreslagna ändringarna att reglerna om fullmäktiges arbetsformer har anpassats till motsvarande regler för fullmäktige i kommunallagen. Huvudsyftet är att förenkla regleringen och ge ett ökat utrymme för fullmäktige att själva bestämma om arbetsformerna. Några av ändringarna kommenteras närmare i det följande.

I 6 § regleras ordförandeskapet. Bestämmelserna i nuvarande 6 och 7 §§ om hur ordförandeskapet utövas har slopats. Detta kan i stället regleras i arbetsordningen.

9–12 §§ reglerar hur sammanträdena kungörs. Detaljregleringen av i vilka tidningar det är tillåtet för kyrkofullmäktige att annonsera har, liksom i kommunallagen, slopats. Vidare har regeln om en minoritets möjligheter att bestämma om annonsering i en viss tidning utformats lika med den om bordläggning i 26 §. Detta stämmer överens med hur frågan har behandlats i kommunallagen.

I 17 § finns bestämmelser om jäv. I första stycket har endast den ändringen gjorts att begreppet sambo har införts. Sambo definieras på samma sätt som i lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem. I andra stycket finns en ny hänvisning till de regler om verkan av jäv som föreslås bli införda i 17 kap. 21 § andra–fjärde styckena.

18 § handlar om rätt och skyldighet för utomstående att medverka. Den tidigare uppräknningen i flera punkter av personkretsen har slopats. I stället anges bara att kyrkoherden skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten och att kyrkofullmäktige får bestämma att också andra skall ha en sådan rätt. Det innebär en saklig skillnad genom att den nuvarande lagstadgade rätten för vissa att delta i överläggningarna, bl.a. för ordföranden i kyrkorådet och annan nämnd, nu blir fakultatativ och alltså beroende av vad fullmäktige bestämmer i frågan. Det kan förutsättas att både kyrkorådets ordförande och vice ordförande i normalfallet får rätt att delta i överläggningarna.

I 19–24 §§ behandlas ärendenas art och beredning. I 20 § fjärde stycket görs ett förtydligande i fråga om kyrkorådets roll i beredningsprocessen, genom att det markeras att kyrkorådet ansvarar som sista instans för att det finns ett förslag till beslut i varje ärende.

26 § handlar om bordläggning av ärenden. Ordförandens nuvarande rätt och skyldighet att bestämma till vilken dag ett ärende skjuts upp har slopats och i stället föreskrivs att ett ärende som bordlagts skall tas upp på nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.

I 28 § ges föreskrifter om ordningen vid kyrkofullmäktiges sammanträden. Den nuvarande bestämmelsen i 27 § tredje stycket om att ordföranden får upplösa ett sammanträde, när det uppstår oordning som

inte kan avstyras, har slopats. Denna fråga kan i stället regleras i arbetsordningen.

I 34–40 §§ finns bestämmelser om interpellationer och frågor. I 34 § anges vilka ärenden som en interpellation får avse, nämligen ärenden som hör till kyrkofullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. I paragrafens andra mening anges att interpellationer inte får avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Detta är en nyhet som kan ha viss betydelse, eftersom det förekommer viss myndighetsutövning hos lokala kyrkliga organ, t.ex. tillsättning av prästjänster och upplåtelse av gravrätt.

I 37 § anges av och till vem interpellationer får ställas. Fullmäktige ges möjlighet att utvidga personkretsen och bestämma vilka förtroendevalda som skall kunna interPELLERAS utöver den obligatoriska kretsen. Det har inte, liksom i fråga om den motsvarande ändringen i kommunallagen, ansetts ändamålsenligt att närmare försöka ange vilka förtroendevalda som skall kunna interPELLERAS direkt. Såsom även angetts i förarbetena till kommunallagen (prop. 1990/91:117 s. 86) förutsätts dock att fullmäktige inte kommer att bestämma kretsen till andra än de politiskt direkt ansvariga. På det kyrkokommunala området bör dock, liksom hittills, interpellationer även kunna riktas till och besvaras av kyrkoherden i dennes egenskap av ledamot i kyrkorådet.

45 § handlar om justering av protokollet. Reglerna har förenklats och fullmäktige har fått större frihet att bestämma om formerna för justeringen. Enligt 48 § blir det obligatoriskt att ta in bestämmelser om justeringen av protokoll i arbetsordningen. Dessa föreskrifter kan behandla t.ex. när omedelbar justering får göras och antalet justerare utöver ordföranden. Den nuvarande möjligheten att justera protokollet vid nästa sammanträde har slopats. Detta har gjorts av effektivitetsskäl, dvs. för att undvika onödigt fördröjning i vissa fall med att justera protokollet.

14 kap. Kyrkostämman

I 5 § andra stycket i dess nuvarande lydelse anges att beslut om i vilka ortstidningar som kyrkostämmans sammanträde skall tillkännages får fattas för flera kalenderår. På detta sätt har det markerats en skillnad mot den möjlighet som kyrkofullmäktige har enligt nuvarande 13 kap. 11 § (till vilken det f.ö. hänvisas i 5 § första stycket) och som anger tiden till ett kalenderår i taget. Eftersom den detaljreglering som finns i detta avseende i 13 kap. 11 § nu föreslås slopad kan motsvarande detaljreglering för kyrkostämman slopas. Andra stycket i 5 § föreslås därför utgå.

I 8 § regleras hur föreskrifterna om kyrkofullmäktige skall tillämpas på kyrkostämman. Där hänvisas bl.a. till nuvarande 13 kap. 10 § som föreskriver bl.a. att kungörelsen om sammanträdet minst en vecka före sammanträdesdagen skall sändas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt. En strikt tolkning skulle innebära att kungörelsen till kyrkostämman skall sändas till varje röstberättigad kyrkomedlem. Detta

har inte varit avsikten. Hänvisningen i 14 kap. 8 § till 13 kap. 10 § slopas därför. Vidare har nuvarande hänvisningar till 13 kap. 8 § första stycket, 9 § första stycket och 11 § slopats. Visserligen finns motsvarigheter till nämnda paragrafer kvar även i det föreslagna nya 13 kap. Eftersom motsvarande regler redan finns för kyrkostämmas vidkommande i 14 kap. 2, 3, 4 och 5 §§ är emellertid dessa hänvisningar onödiga.

15 kap. Församlingsdelegerade

Bestämmelsen i 9 § har anpassats till ändringarna i 13 kap. Regeln i punkt 4 kan givetvis tillämpas bara om det har getts en generell rätt för kyrkorådets ordförande eller vice ordförande att delta i delegerades överläggningar.

16 kap. Kyrkofullmäktige i kyrkliga samfälligheter

Bestämmelsen i 4 § har anpassats till ändringarna i 13 kap. Regeln i punkt 5 kan givetvis tillämpas bara om det har getts en generell rätt för kyrkorådets ordförande eller vice ordförande att delta i samfällighetens överläggningar.

17 kap. Kyrkorådet och övriga nämnder i församlingar

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 17 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
17 kap. 1-21 §§	17 kap. 1-21 §§
22 §	-
23 §	-
24 §	22 §
25 §	23 §
26 §	24 §
27 §	25 §
28 §	26 §
29 §	27 §
30 §	-
31 §	-
32 §	-
33 §	-
34 §	-
35 §	28 §
36 §	29 §
37 §	30 §

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
38 §	31 §
39 §	32 §
40 §	33 §

I 3 § har ett tillägg gjorts av vilket det framgår att även direktvalda kyrkoråd får samma möjligheter som andra kyrkoråd att ha hand om informationsverksamhet i församlingen. Den tidigare skillnaden i detta avseende mellan vanliga kyrkoråd och direktvalda kyrkoråd har inte varit motiverad, något som också 1994 års kyrkomöte har påtalat (jfr 1KL 1994:2 s. 25).

I 21–23 §§, som delvis är nya, regleras frågan om jäv. Regleringen är uttömmande och avser all handläggning hos kyrkorådet och nämnderna, oavsett om det är fråga om ärenden som innebär myndighetsutövning mot enskilda eller inte. Bestämmelserna gäller både förtroendevalda och anställda. I övrigt hänvisas till motiven i avsnitt 11.

I 29 § är det en nyhet att det inte längre krävs kyrkofullmäktiges eller kyrkostämmans bemyndigande för att kyrkorådet eller övriga nämnder skall få delegera ärenden. En annan nyhet är att inte bara hela ärendegrupper kan delegeras, utan också enskilda ärenden.

30 § är ny. Möjligheterna att delegera har vidgats. Att kyrkorådet och övriga nämnder måste ha kvar ett övergripande ansvar för hela verksamheten inom respektive område markeras av att ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet inte får delegeras. Detta övergripande ansvar motiverar också att man behåller kravet på att rådet eller nämnden i sin helhet måste besluta om framställningar eller yttranden till fullmäktige eller stämman liksom yttranden med anledning av att rådets eller en annan nämnds beslut har överklagats.

I 32 §, som är ny, finns bestämmelser som medger att brådskande ärenden delegeras. Villkoret är att man inte kan vänta med besluten till nästa sammanträde och att det rör sig om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Någon begränsning av möjligheterna att delegera enligt denna paragraf med hänsyn till ärendets natur finns inte. Ärenden som avgörs med stöd av denna paragraf måste anmälas vid nästa sammanträde med nämnden.

Även 33 och 34 §§ är nya.

33 § innebär att det införs möjligheter att vidaredelegera beslutanderätt. Med uttrycket "någon som har en ledande ställning inom församlingen" avses både kyrkoherden och förvaltningschefer. Det ankommer på de kyrkliga kommunerna att i en arbetsordning eller liknande dokument bestämma vilka som skall ha rätt att vidaredelegera. Beslutet skall anmälas till den som har vidaredelegerat. I övrigt hänvisas beträffande innebörden av denna bestämmelse till förarbetena till 6 kap. 37 § kommunallagen (prop. 1990/91:117 s. 205 och 206).

34 § syftar till att förstärka brukarinflytandet när beslut skall fattas. Det kan ske genom att villkor ställs upp när ärenden skall delegeras. Här kan hänvisas till prop. 1986/87:91 och KU1987/88:23. En nämnd får i övrigt ställa upp villkor i samband med att ärenden delegeras.

Att de nya bestämmelserna kommer att gälla också direktvalda kyrkoråd framgår av 35 §.

I 36 §, som motsvarar nuvarande 29 §, har föreskrifterna om att kyrkofullmäktige eller kyrkostämma tillsätter nämnder för den förvaltning m.m. som enligt särskilda författningar sköts av dessa tagits bort. Sådana specialreglerade nämnder finns inte på det kyrkokommunala området. Numera finns de inte heller på det kommunala området.

I 38 §, som motsvarar nuvarande 31 §, har det införts ett nytt tredje stycke. Kyrkoherden får rätt att närvara och delta i överläggningarna i utskott till vilket en församlings kyrkoråd har delegerat beslutanderätt, när utskottet behandlar sådana ärenden. Kyrkoherden har därvid möjlighet att i annexförsamling sätta annan präst i sitt ställe. Genom en hänvisning från 18 kap. 4 § kommer bestämmelsen att bli tillämplig även för utskott till vilket kyrkoråd i en samfällighet delegerat beslutanderätt. I ett nytt fjärde stycke anges att kyrkoherden har rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

I 40 § har tiden för att avge verksamhetsberättelse utökats med två månader.

18 kap. Kyrkoråd och övriga nämnder i kyrkliga samfälligheter

Hänvisningarna i 4 § har anpassats till ändringarna i 17 kap.

19 kap. Ekonomisk förvaltning

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 19 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
19 kap. 1 §	19 kap. 1 §
2 §	-
3 §	3 §
4 §	4 §
5 §	5 §
6 §	6 §
7 §	7 §
8 §	8 §
9 §	9 §
10 §	12 §
11 §	13 §
12 §	14 §
13 §	-

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
14 §	-
15 §	-
16 §	-
17 §	-
18 §	-
19 §	-
20 §	15 §
21 §	16 §

I sak har flera ändringar gjorts som syftar till att underlätta en flexibel och modern ekonomihantering på samma sätt som genom kommunallagen har införts för de borgerliga kommunerna. En del nyheter kommenteras närmare i det följande.

Enligt 1 § skall församlingen ha en god ekonomisk förvaltning. Paragrafen ersätter den nuvarande bestämmelsen i 19 kap. 1 § om förmögenhetsskydd. Det har inte ansetts meningsfullt att uttömmande ange vad som kan anses höra till en god ekonomisk hushållning. I 2 § ges exempel på vad som ligger i en sådan hushållning, nämligen att medelsförvaltningen skall ske på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Det måste också anses höra till en god ekonomisk hushållning att kyrkliga kommuner som får försäljningsvederlag för anläggningstillgångar eller försäkringsersättning för sådan egendom använder motsvarande belopp för att investera i andra anläggningstillgångar eller för att betala skulder som tagits för att förvärva sådana tillgångar. Detta hindrar inte att det i vissa speciella fall kan vara tillåtet att använda medel från försäljning av en anläggningstillgång för löpande behov, t.ex. om en förändrad verksamhetsinriktning gör behovet av anläggningstillgången avsevärt mindre.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att sett över någon tid av inte allt för lång varaktighet ha balans mellan inkomster och utgifter. Att undergräva sin ekonomi genom en konsekvent underbalansering av budgetarna kan inte anses förenligt med en god ekonomisk hushållning.

Även om bestämmelsen om god ekonomisk hushållning till sin natur är sådan att den saknar direkt rättsverkan bör den kunna utgöra en viktig utgångspunkt för revisorernas granskning av den ekonomiska förvaltningen.

Angående förhållandena kring begreppet god ekonomisk hushållning i övrigt hänvisas till prop. 1990/91:117 s. 109-111 och 211.

I 4 § behandlas budgetens innehåll. I sak föreslås den ändringen att det inte längre krävs att budgeten skall vara balanserad. Fortfarande skall det dock framgå av budgeten hur utgifterna skall finansieras. En annan nyhet är att det av budgeten skall framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Genom denna regel ställs indirekt ett krav på kyrkokommunerna att upprätta en balansbudget. Det

införs också ett krav på att budgeten skall innehålla en verksamhetsplan samt krav på rullande ekonomiska treårsplaner.

Prop. 1994/95:129

9 § ersätter bestämmelsen om medelsanvisning i nuvarande 19 kap. 9 § första stycket. Regeln innebär att det i fortsättningen inte ställs något krav på balansering av de anslagsbeslut som fattas utan samband med budgetfastställelse. Kyrkofullmäktige eller kyrkostämman måste dock ange hur utgiften skall finansieras.

I 11–19 §§ finns föreskrifter om räkenskapsföring och redovisning. I 13 § ställs nya krav på hur årsredovisningen skall utformas. 14 §, som också är ny i sak, ställer krav på att årsredovisningen skall upprättas med iakttagande av god redovisningssed. I överensstämmelse med vad som gäller för kyrkorådets förslag till budget har det i 17 § införts ett krav på att årsredovisningen skall offentliggöras. Genom 18 § öppnas en möjlighet för kyrkofullmäktige eller kyrkostämman att låta allmänheten ställa frågor om årsredovisningen vid ett sammanträde med fullmäktige eller stämman. Syftet med bestämmelsen är att öka intresset hos allmänheten för hur politikerna har skött ekonomin under budgetåret. För att ett "frågesammanträde" skall fylla sin funktion bör det hållas innan revisorerna har avgett sin revisionsberättelse. Det torde vara lämpligt att ledamöter från kyrkorådet är närvarande vid sammanträdet, eftersom det är kyrkorådet som upprättar årsredovisningen och därför har bäst kunskap om den.

20 kap. Revision

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 20 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
20 kap. 1 §	20 kap. 1 §
2 §	–
3 §	3 §
4 §	4 §
5 §	–
6 §	–
7 §	5 §
8 §	–
9 §	–
10 §	6 §
11 §	–
12 §	7 §
13 §	8 §
14 §	9 §
15 §	10 §

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
16 §	11 §
17 §	12 §

4 och 5 §§ innehåller föreskrifter om revisionsjäv. En saklig nyhet är att de enskilda förtroendevalda som har revisionsansvar ges rätt att, oavsett om de är ledamöter eller inte, delta i kyrkofullmäktiges överläggningar när revisionsberättelsen över den verksamhet som de har svarat för behandlas.

Enligt 6 § fullgör varje revisor sitt uppdrag självständigt. Bestämmelsen, som saknar motsvarighet i dag, framhåller den enskilde revisorns oberoende ställning. Bestämmelsen ger endast uttryck för gällande rätt och innebär således ingen ändring i sak.

I 7 §, som handlar om revisorernas uppgifter, används orden "all verksamhet som bedrivs inom kyrkorådets och övriga nämnders verksamhetsområden" för att markera att det inte bara är arbete som dessa har utfört själva som är föremål för granskning utan att granskningen också avser all annan verksamhet som bedrivs inom deras verksamhetsområden, t.ex. av utskott eller av anställda och enskilda förtroendevalda.

8 § är ny och innehåller en bestämmelse som klargör revisorernas förhållande till viss ärendehantering. Huvudregeln är att revisorerna inte får granska ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild. Inom kyrkan förekommer myndighetsutövning t.ex. i samband med tillsättning av prästjänster och upplåtelse av gravrätt. Det finns två undantag från huvudregeln. Det ena är om handläggningen av ett ärende har vållat församlingen ekonomisk förlust, som exempelvis kan bestå i ett skadestånd som har dömts ut av domstol eller som har betalats ut efter förlikning. Det andra undantaget är när granskningen sker från allmänna synpunkter, dvs. revisorerna gör en allmän granskning för att kontrollera handläggningsrutiner m.m.

13 §, som handlar om revisionsberättelsen, motsvarar närmast nuvarande 20 kap. 8 §. Ett nytt stycke har tillförts om att anmärkning får riktas mot kyrkorådet, övriga nämnder och beredningar samt de enskilda ledamöterna i sådana organ. Bestämmelsen tar sikte på att visa vem som är revisionsansvarig. Bestämmelsen omfattar också kyrkoherden såsom ledamot av kyrkorådet. En revisionsanmärkning kan alltså riktas mot kyrkoherden i den nämnda egenskapen.

22 kap. Laglighetsprövning

Av lagtekniska skäl föreslås att hela nuvarande 22 kap. upphävs och ersätts av ett nytt kapitel. Rubriken har ändrats till Laglighetsprövning.

Lagförslaget	Nuvarande föreskrifter i kyrkolagen
22 kap. 1 §	22 kap. 1 §
2 §	1 §
3 §	-
4 §	1 §
5 §	1 §
6 §	1 §
7 §	1 §
8 §	1 §
9 §	-
10 §	1 §
11 §	4 §
12 §	4 §
13 §	-
14 §	5 §
15 §	6 §
16 §	7 §

I 1, 5-7, 11, 13 och 14 §§ har de ändringar gjorts som följer av en ändrad instansordning (jfr avsnitt 13:1).

I 1 § anges vidare vem som får överklaga ett kyrkokommunalt beslut. Det gäller medlemmar i både en territoriell och en icke-territoriell församling. Med medlem i en territoriell församling avses den som är folkbokförd där. Vem som är medlem i en icke-territoriell församling framgår av lagen (1992:288) om medlemskap i icke-territoriella församlingar.

I 6 och 7 §§ finns regler om klagotiden. I 6 § andra stycket finns en ny regel som innebär att anslag om protokollsjustering måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att denna tid skall löpa ut. Situationen har varit uppe till bedömning i ett par rättsfall (RÅ 1975 ref. 118, RÅ 1976 ref. 13 och RÅ 1976 Bb 485). Om anslaget tas ned för tidigt innebär regeln att beslutet inte vinner laga kraft. Detta kan avhjälpas genom att församlingen upphäver sitt beslut och fattar ett nytt beslut av samma innebörd och låter tillkännagivandet vara anslaget under hela klagotiden.

I 8 § första stycket, som motsvarar nuvarande 22 kap. 1 § första stycket, finns de s.k. prövningsgrunderna. Föreskriften är en handlingsregel för domstolen som handlägger ett mål om laglighetsprövning. Oberoende av vilken prövningsgrund som klaganden åberopar skall domstolen självständigt avgöra vilken grund som kan komma i fråga. I andra stycket finns en ny regel om rättsföljden, som klargör att processen inte tar sikte på en materiell överprövning av kyrkokommunala beslut utan på en legalitetsprövning.

11-14 §§ innehåller bestämmelser om den processuella hanteringen av kyrkokommunala besvärsmål. I 14 § anges vem som får överklaga

länsrättens eller kammarrättens beslut. I paragrafens andra stycke har en ändring gjorts som innebär att en medlem i en icke-territoriell församling får samma rätt som en person som är folkbokförd i en territoriell församling att överklaga beslut.

23 kap. Allmänt om stiftssamfälligheter

Hänvisningarna i 8 § har anpassats till ändringarna i 19, 20 och 22 kap.

24 kap. Stiftsfullmäktige

Hänvisningarna i 6 § har anpassats till ändringarna i 13 kap.

25 kap. Stiftsstyrelsen och övriga nämnder i stiftssamfälligheter

I 8 § första stycket har hänvisningarna anpassats till de föreslagna ändringarna i 12 och 17 kap.

I 8 § andra stycket 2 har gjorts en ändring som gör det möjligt för domprosten att i biskopens frånvaro utnyttja den närvaro- och yttranderätt som tillkommer biskopen. Ändringen i paragrafen innebär vidare att rätten för stiftsstyrelsens vice ordförande att närvara och delta i överläggningarna i övriga nämnder på stiftsnivå slopas. Något behov av den nuvarande regeln torde inte föreligga.

26 kap. Stiftssamfällighetens egendomsnämnd

I 5 § görs en uppräknning av vilka föreskrifter i kyrkolagen angående kyrkoråd i församling som skall tillämpas på egendomsnämnden. I uppräknningen har, förutom en anpassning av hänvisningarna till ändringar i 12 och 17 kap., gjorts ett tillägg till 17 kap. 21–23 §§ som handlar om jäv. Ändringen har motiverats i avsnitt 11.

33 kap. Tillsättning av biskops- och prästtjänster

I 8 § har hänvisningarna anpassats till ändringar i 12 och 17 kap.

Ändringen i 24 § är närmast av redaktionell art, eftersom man i kyrkolagen överlag skiljer mellan biskops- och prästtjänster.

I 30 § har begreppet laglighetsprövning ersatt "kommunalbesvär" (jfr kommentaren till 22 kap.).

34 kap. Anställning som präst m.m.

Ändringen i 14 § är bara av redaktionell natur.

I 21 § har begreppet laglighetsprövning ersatt "kommunalbesvär" (jfr kommentaren till 22 kap.).

42 kap. Kyrkofonden

I 8 § har en hänvisning till 42 kap. 16 § strukits eftersom 16 § upphävs den 1 januari 1995 (jfr SFS 1993:1323).

43 kap. Val till stiftsfullmäktige

I 10 § första stycket har hänvisningarna anpassats till ändringarna i 12 kap.

44 kap. Val till domkapitlet

I 11, 12 och 19 §§ har ändringar gjorts i instansordningen. Ändringarna har motiverats i avsnitt 13.1.

45 kap. Biskopsval

I 29 § har ändringar gjorts avseende instansordningen. Ändringarna har motiverats i avsnitt 13.1.

46 kap. Val till kyrkomötet

I 10 § har en felaktig hänvisning till 16 § i samma kapitel rättats.

47 kap. Proportionellt valsätt vid kyrkliga val

1 § har förenklats på så sätt att det anges att föreskrifterna om proportionellt valsätt gäller vid val som förrättas av de angivna organen. Därigenom blir reglerna tillämpliga också vid val av utskott och beredningar. Frågorna har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 15).

Ikraftträdande

Ändringarna i kyrkolagen föreslås träda i kraft den 1 april 1995, dvs. vid samma tidpunkt som har föreslagits angående den ändrade instansordningen för kommunalbesvär enligt kommunallagen (jfr prop. 1994/95:27 s. 113 f.). I likhet med vad som har föreslagits i den nyss nämnda propositionen föreslås att beslut som har meddelats före ikraftträdandet skall överklagas enligt äldre bestämmelser. Detsamma skall gälla val som har förrättats före ikraftträdandet.

17.2 Förslaget till lag om ändring i kommunallagen
(1991:900)

2 kap. Kommunernas och landstingens befogenheter

I 10 § andra stycket har en felaktig hänvisning rättats.

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över Kyrkoberedningens delbetänkande Vissa kyrkofrågor (SOU 1993:46)

Prop. 1994/95:129
Bilaga

Remissyttranden har avgetts av Svea hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Riksskatteverket, Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, Kammarkollegiet, Kyrkofondens styrelse, Svenska kyrkans centralstyrelse, Domkapitlen i Uppsala, Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lund, Göteborg, Karlstad, Härnösand, Luleå, Visby och Stockholm, Stiftsstyrelserna i Uppsala, Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lund, Göteborg, Karlstad, Härnösand, Luleå, Visby och Stockholm, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Svenska kyrkans personalförbund, Svenska kyrkans diakon- och diakonissförbund, Ersta diakoniförbund, Stiftelsen Stora Sköndal och Sveriges kyrkokamerala förening.

Riksrevisionsverket har uppgett att verket från sina utgångspunkter inte har något att anföra i ärendet. Svenska Kommunförbundet har avstått från att lämna synpunkter.

Diakonikurs 2 på Samariterhemmet i Uppsala har kommit in med ett särskilt yttrande.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 december 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Tham, Schori, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Johansson

Föredragande: statsrådet Ulvskog

Regeringen beslutar proposition 1994/95:129 Kommunallagsanpassning av kyrkolagen m.m.

